

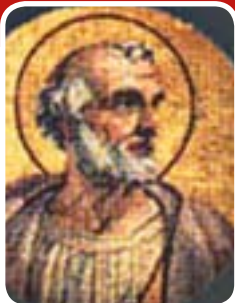
BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 6 - 2005

Jesu fødsel:

Den største gaven

Kristenmenneske, kjenn din verdighet!

Fra en julepreken av den hellige Leo den Store (pave 440-461)

Høytelskede, i dag er vår Frelser født, la oss glede oss og juble! Det finnes ikke rom for tungsinn når livet feirer fødselsdag.

Livet har oppslukt frykten for døden og overvelder oss med glede over løftet om evig liv. Ingen er stengt ute fra det lystige lag, for det finnes én årsak til felles glede for alle: Da Vår Herre, seierherre over synd og død, ikke fant noen som var skyldfri, kom han for å bringe frihet til alle. Helgenen kan juble, for snart er palmegrenen hans; synderen kan glede seg, for han får tilgivelse; hedningen kan puste lettet ut, for han blir kalt til livet.

I tidens fylde, i den time Gud i sin skjulte og uransakelige visdom hadde fastsatt, tok nemlig Guds Sønn menneskenes natur opp i seg for å forsone den med ham som hadde skapt den, slik at djevelen, dødens oppfinner, kunne overvinnes ved den natur han selv hadde beseiret. Da Herren fødtes, sang jublende engler: «Ære være Gud i det høyeste», og de forkynte «fred på jorden for mennesker av god vilje». De så nemlig det himmelske Jerusalem bygges opp, ut av alle folkeslag på jorden. Når englene i det høye jubler slik over dette byggverk, vir-

ket av Guds uutsigelige godhet, hvor meget må da ikke menneskene i sin ringhet glede seg?

La oss derfor, høytelskede, takke Gud Fader gjennom hans Sønn i den Hellige Ånd, han som har elsket oss og i sin store miskunn har hatt medynk med oss. «Oss som var døde på grunn av våre synder, gjorde han levende med Kristus» (Ef 2,5), slik at vi skulle være en ny skapning i ham og på nytt hans bilde. La oss legge av «det gamle menneske og dets gjerninger» (Kol 3,9), la oss gi avkall på kjødets gjerninger, vi som er blitt del av Kristi slekt.

Kristenmenneske, kjenn din verdighet! Du som har fått del i den guddommelige natur (jfr. 2 Pet 1,4), skjem deg ikke ut ved et vanslektet liv! Husk hvem som er ditt hode, og hvilket legeme du er lem på. Husk at du er fridd ut av mørkets makt og satt over i Guds lys og hans rike (jfr. Kol 1,13). Ved dåpens sakrament er du blitt tempel for den Hellige Ånd. Jag ikke en slik beboer på dør ved onde gjerninger, bli ikke på nytt djevelens trell, for din løsesum var Kristi blod.

(fra studieutgaven av tidebønnene, I – Advent og juletiden, s. 798-799)

Julepynt og symbolikk

Juletreet skal tradisjonelt være et eviggrønt tre og symbolisere det evige liv

Stjerna i toppen symboliserer Betlehemsstjernen

Lysene symboliserer Jesus som verdens lys

Kulene symboliserer jorden og Guds kjærlighet til den (se forsiden!)

Lenker symboliserer brorskap

Hjerter symboliserer Guds kjærlighet

Fugler står for Den Hellige Ånd.

Engler representerer de første som forkynte julebudskapet.

Kurver symboliserer Guds gode gaver.

Halmfigurer viser til halmen i Jesu krybbe.

Juletofoten skulle tradisjonelt ha form som et kors, for å minne om Jesu død.

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 6. 2005 Årg. 46. ISSN 0804-9297
Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristine Dingstad (KD) (firs.-ons.)

Redaktør: Fader Claes Tande (CT)

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

Broen takker!

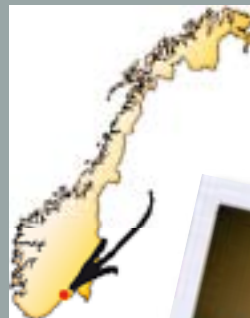
I perioden 1. oktober til 31. november 2005 har vi mottatt kr. 58 455 fra våre lesere. Det betyr at vi i årets første elleve måneder har mottatt gaver på til sammen kr. 244 759,50. Tusen hjertelig takk til alle givere!

Forsiden:
Julen i perspektiv.
Illustrasjon:
iStock/NASA/Peter Bjerke

Trykk:
JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 18.200

Vår Frue menighet i Porsgrunn

Menigheten ble opprettet allerede i 1889 og er dermed blant de "gamle" menighetene i Oslo katolske bispedømme. Menighetens opprinnelse er ganske spesiell. Selv om menigheten også var en strategisk plassert "misjonsstasjon", var den grunnlagt for å imøtekomme et konkret pastoralt behov. Et antall katolske håndtverkerfamilier fra Bøhmen (i det daværende Østerrike-Ungarn) var knyttet til den nystartede Porsgrunns Porselensfabrikk – dette ble grunnstammen i den nye menigheten.

I nesten hele sin historie har menigheten vært sterkt preget av St. Josephsøstrene. De første søstre ankom byen allerede i 1891, to år etter menighetens grunnleggelse. Sorgen var stor da de to siste forlot menigheten sommeren 2004. Selv om søstrene virket i mange forskjellige apostolat og utenfor menigheten, var hospitalet det viktigste – her som i mange andre menigheter. St. Josephs renommé ble så godt at bekymrede protestanter fant det nødvendig å opprette et luthersk sykehus. De to sykehusene fant imidlertid fort frem til fredelig sameksistens.

Sognekirken, viet Vår Frue, det gode råds mor, sto ferdig i 1899. Den står fortsatt, og den er den siste av biskop Falizes nasjonalromantiske dragestilkirker som fortsatt er i drift som sognekirke. Kirkene i samme "sjanger" som fantes i Stavanger, Drammen og Fredrikstad, er blitt erstattet av nye og større kirker.

Menighetens historie frem til i dag er som de fleste andre menigheters. Lenge var det små forhold og magre kår, men med sterkt samhold på plussiden. Menigheten vokste, men svært langsomt. Noen konvertitter kom til, men frafallet var også merkbart.

De siste 25 år har endret dette bildet. Menigheten er blitt nesten firedoblet, hovedsakelig grunnet innvandring, men også naturlig tilvekst (barnedåp) og konversjoner. I dag teller menigheten knappe 1400 personer, hvorav litt over halvparten er født i Norge.

Menigheten omfatter det meste av Telemark (unntatt Nissedal og Fyresdal, som hører til Arendal). De fleste, dvs. ca. 1000, bor i Grenlandsområdet. Disse har en overkommelig vei til kirken i Porsgrunn.

Skien er den største byen – og fylkeshovedstad. Det er selvsagt et minus å ikke ha en kirke der, men når det er 10 km. fra Skien til Porsgrunn sentrum, er det til å leve med. Planer om kirke i Skien har vært drøftet før, men ligger for øyeblikket på is. Det kan endre seg.

Derimot har menigheten allerede et kapell et annet sted, nemlig på Rjukan. På slutten av 1970-tallet kom flere filippinske familier dit for arbeide i en lokal virksomhet. Likheten til menighetens eldste historie er slående. I de første årene ble messene feiret i leide lokaler. I 1994 kjøpte så Den katolske kirke en kirkebygning fra Frikirken. Gjennom støtte fra Bonifatiuswerk ble den satt i stand og inneholder nå kapell, menighetssal og prestehybel. Sognepresten virker der to dager i måneden. Tinn kommune har nesten 150 katolikker blant sine litt over 6000 innbyggere. Kun i Oslo-området er andelen høyere.

Vår Frue kirke vinterkledd.

Ungdom fra Porsgrunn og Rjukan samlet i menighetslokalet på Rjukan.

Vår Frue menighet har de samme utfordringer og bekymringer som andre menigheter, men på samme vis også mange gleder. Selv om vi savner mange når vi samles til søndagsmessen, glæder vi oss også over de mange som kommer. Det satses på katekese og barne- og ungdomsarbeid, og det bærer frukt. Menigheten har en Caritasgruppe, en Elisabethforening og flere andre grupper med ivrige medlemmer. Mange nasjonalgrupper, men spesielt den vietnamesiske, polske og filippinske, setter sitt preg på menigheten.

P. Frode Eikenes har vært sogneprest siden 2002. Det bor også to andre prester i sognet. P. Anton Taxt var sogneprest fra 1978 til 1987 og er nå pensjonist. P. Robert K Anderson OCSO er munk i Hylland munkelyd i Tinn. Det er århundrer siden nonnene på Gimsøy sang sine tidebønner, men menigheten har fortsatt et kloster.

P. Frode Eikenes

I de dager!

Av Alf Modvar

Det skjedde i de dager keiser Augustus var hersker over det mektige Romerriket, at det kom en utsending fra Roma til Quirinius, som da var landshøvding i Syria. Hans ærend var å høre nytt om den store folketellingen som nettopp da fant sted i riket, helt ut til de ytterste grenser. Keiseren hadde nemlig satt seg fore at han ville vite hvor mange mennesker som bodde i de verdensomspennende landområder som lå under hans myndighet.

Sammen med Quirinius foretok utsendingen reiser rundt om i landet for selv å se hvordan folketellingen ble gjennomført og hvordan de instruksjoner som var gitt, ble fulgt opp. I flere uker dro de omkring, mot nord og mot sør, fra landsby til landsby, før den keiserlige utsending vendte tilbake til Roma for å avlegge rapport.

Augustus tok imot ham i sin rådshall som ble brukt til nettopp den slags fortrolige samtaler, og med den lojale embetsmanns hang til detaljer berettet han om sin reise, om hvordan Quirinius hadde iverksatt budet om folketelling, om de praktiske tiltak som var satt i verk, og om hvordan de hadde reist omkring for å se om alt gikk riktig for seg.

- Var dere også i Jerusalem, spurte Augustus.

- Ja, svarte hans utsending, og med begeistring fortalte han om den vakre byen, tempelet, kongepalasset og den prektige byporten.

- Men, fortsatte han, - noe underlig hendte oss om kvelden etter at vi hadde forlatt Jerusalem. Vi hadde reist hele dagen og kom til en liten by der vi tok inn i vertshuset. Selv om vi ikke var mange, var vi likevel mange

nok til å fylle det lille gjestehuset slik at andre som kom, måtte ta til takke med vognskjulet og stallen. Da vi hadde spist aftens, var det allerede langt på natt, og alle gikk straks til ro. Bare jeg gikk ut for å se til ridedyrene våre som var satt inn i stallen, for det var ganske kaldt om natten. Da jeg kom inn var stallen full av både mennesker og dyr, og så vidt jeg kunne se i det sparsomme lyset, lå alle og sov. Bare et esel sto urolig og stampet i halmen.

- Men da jeg kom ut igjen, skjedde det noe merkelig. Like ved staldøren sto to menn. Etter utseendet å dømme var de gjeterne fra markene utenfor byen. Jeg enset dem ikke før den ene av dem tok meg i armen og sa: Så du den kongssønnen som ble født der inne i natt? En Herrens engel har fortalt oss om ham, og vi er kommet for å hylde ham. Ja, fortsatte den andre. Han skal bli konge. Den største av alle. Det var det engelen sa.

- Jeg la ikke noe vekt på det han fortalte, folk sier jo så mye, og da jeg kom inn i vertshuset, hadde de andre allerede sovnet, så jeg også gikk og la meg. Men da vi våknet neste morgen, fortalte jeg Quirinius hva som hadde hendt om natten. Han ville straks at vi skulle gå ut og se til den nyfødte, men da vi kom tilbake til stallen fikk vi høre at foreldrene og barnet allerede hadde reist sin vei.

- Vi gikk inn i skjenkestuen igjen for å få et måltid mat før vi dro videre, men ikke før hadde vi satt oss, så kom det en mann inn døren og ba om å få snakke med landshøvdingen. Quirinius spurte hva han hadde på hjertet, og mannen fortalte at han het Josef og var far til barnet som ble født i stallen om natten. Så fortalte han at like før det lysnet av dag og folk begynte å våkne, hadde en himmelens engel vist seg for ham, og engelen hadde sagt at barnet var i stor fare, at kong Herodes ville det til livs og at

han derfor måtte ta moren og barnet med seg og rømme til Egypt. Men, fortsatte han, verken hadde han midler eller muligheter til å reise så langt, derfor ba han Quirinius om hjelp. Quirinius hørte selvfølgelig på ham, vennlig som han er, men beklaget at han ikke hadde mulighet til å hjelpe ham. Vi skulle jo selv videre samme morgen og hadde dårlig tid. Mannen svarte ikke på det, men det var tydelig å se at han var skuffet da han gikk.

- Men ikke lenge etter, mens vi fremdeles satt ved bordet og spiste, kom det inn en ung kvinne. I armene bar hun et lite barn inntullet i et eselskinn. Hun gikk like bort til Quirinius, og med en klar og nesten bydende stemme sa hun: Se på ham! Se ham som ble født i natt. Etter Herrens vilje ble han født i en stall for at han skulle være blant de minste, men selv skal han bli den største. Jeg er hans mor og jeg ber deg: Følg ham, du, på den veien som er pekt ut for ham.

- Det var tydelig at Quirinius hørte på henne, for han snudde seg helt om på benken og spurte: Hvordan skal jeg kunne gjøre det? Han er jo bare et nyfødt barn og kan ikke en gang gå selv. Ved å la ham unnsnippe Herodes og hans soldater, svarte moren og holdt barnet frem slik at Quirinius kunne røre ved det. Quirinius la hånden på hodet til den nyfødte, og uten flere spørsmål befalte han en av sine offiserer å ta seg av den lille familien, bringe den ned til kysten og sette dem om bord på et av hans skip som lå for anker like utenfor. Uten min hjelp skrev han en befaling til kapteinen om at han skulle føre de tre til Egypt og bringe dem i sikkerhet der.

Augustus hadde hørt på sin utsending i taushet. Da han var ferdig, reiste han seg, strøk seg flere ganger med håndflaten over kinnene og ha-

Maria med barnet og englekoret. Ukjent kunstner fra den flamske skole i det 14. århundre.

ken. Etter en lang stund spurte han:

- Så Quirinius lot seg altså befale av denne ukjente kvinnen?

- Ja, han la hånden på hodet til den lille. Det var det hele.

Augustus tok et steg ut på gulvet, ble stående et øyeblikk, men gikk så gulvet rundt i en stor bue. Tilbake foran sin utsending tok han ham i hånden, løftet den og så ham inn i øynene.

- Quirinius er min betrodde. Jeg kjenner ham som jeg kjenner meg selv. Ingen kvinne kan befale Quirinius
- hvis hun ikke er...

Han stanset og gjorde et langt opphold før han fortsatte.

- Hvis hun ikke har myndighet fra en annen.

Igjen stanset han, men fortsatte omsider.

- Og hva gjorde du?

- Jeg kysset den nyfødte på hånden.

- Hvorfor gjorde du det?

- Fordi hans mor holdt ham frem for meg.

Augustus så lenge på ham. Med et ettertenksomt drag om munnen sa han:

- Måtte det også bli meg en gang forunt å se det du og Quirinius fikk se.

Søndag den 20. november ble St. Josefs Kirke i Haugesund gjenåpnet etter en omfattende oppussingsperiode.

St. Josefs kirke i Haugesund

– i ny prakt etter omfattende oppussing

Det nye tabernakelet ble velsignet under høymessen. Kirken var fullsatt, og gleden var stor i menigheten, som de siste tre månedene har feiret messe i menighetssalen. Tross sine 79 år har kirken enda ikke blitt konsekret. Dette kommer til å skje på dagen for Den hellige Josef, håndtverkeren, 1. mai, neste år. Konsekrasjonen vil bli forrettet av biskop Bernt Eidsvig.

Nytt tabernakel

I likhet med St. Josefs gamle tabernakel, ble alteret, kredensbordene og foten til Mariastatuen i sin tid bygget av p. Norbert Haunschild, som var kapellan ved St. Svithuns menighet i Stavanger, og som senere ble sogneadministrator for menigheten i Haugesund i perioden 1. september 1976 til 1. september 1978.

De siste årene har kirken hatt et tabernakel på lån fra St. Svithun menighet. Dette er nå byttet ut med et nyinnkjøpt tabernakel. Det nye tabernakelet er i gyllen, blank bronse. Fronten er utformet som en sol med stråler som danner et kors. Solens senter forestiller en hostie med inskripsjonen "IHS", den latinske forkortelsen for Jesu Kristi navn.

Gjennomgående oppussing

Tidligere har kirken hatt vegg til vegg-teppe. Nå har den fått nytt gulv i marmor. Hele gulvet ble revet opp og støpt på nytt med fjernbåren varme. Marmoren som ble brukt er fra Tyskland og er lys med rødbrunt skjær. Marmoren i skipet er lagt slik at linjene i steinene leder frem mot koret. I koret derimot, er de lagt slik at du får en motsatt effekt som leder ut mot skipet. Den visuelle opplevelsen forsterkes av hvordan tabernakelet reflekterer lyset.

Sakristiet har fått tilsvarende gulv som kirkeskipet og venter på nytt møblement.

Treverket i kirken er pusset ned og beiset på nytt med samme farge som før.

Veggene har fått ny murpuss, og denne er lagt slik at den former nisjer rundt freskene over og i koret. Veggene er malt i en noe blekere nyanse av hvit enn bakgrunnsfargen i nisjene, noe som gjør at freskene fremheves.

Statuene av Den hellige Maria og St. Josef er blitt renoveret. De står på de samme stedene som før, henholdsvis til høyre i kirken og til høyre i våpenhuset, og mens statuen av Maria har fått en ny plattform, har St. Josef fått en bedre utbygd nisje.

Lesepulten er byttet ut. Den nye er i samme stein og stil som tabernakelets fot, alteret og døpefonten.

Belysningen i kirken er forbedret ved nymonterte lys i koret, samt både i og under orgelgalleriet. Evighetslampe er ny, og de gamle lysekronene er hevet med ca. én meter.

Oppussingen har i hovedsak blitt ledet av sogneadministrator p. Irek Zielinski, med støtte fra menighetsrådet og medlemmene i menigheten.

Menigheten – litt historie

I menighetens krønike finner vi følgende om St. Josef menighets opprinnelse etter reformasjonen: "I Herrens år 1923, da som vanlig i høsttidens stormer brølte på Haugalandskysten, blev for første gang i hellig alvor spørsmålet drøftet om det var mulig å opprette en katolsk stasjon i Haugesund". Den gang var det kun et fåtall katolikker i byen.

13. desember 1923 foretok soknepresten i Bergen, H. Snoeys og den ærverdige moder Beata, forstanderinnen hos St. Franciskussøstrene, en tur til Haugesund for å se nærmere på forholdene. Allerede samme måned ble det kjøpt et to etasjes hus i Haraldsgate 21, som var tenkt ominnredet til hospital

Kirken var fullsatt, og gløden var stor i menigheten – som de siste tre månedene har feiret messe i menighetssalen.

og kapell. De få katolikker i Haugesund var dypt rørt og "kunne bare i stillhet beundre den kjærlighet som østes over oss i uforskyldelse ved at disse kjærlige søstre ville skjenke oss – så liten en flokk katolikker vi var – både kapell og prest". Hospital ble huset aldri, men det var kapell og prestegård frem til 1933.

Arbeidet med å finne annet egnet sted for søstrenes hospital fortsatte, og 10. mai 1924 ble "Sjølyst" i Salhusveien 26 kjøpt. Eiendommen og huset ble pusset opp og forvandlet til et hospital med en kapasitet på ca. 25 senger.

I midten av januar 1926 kom p. dr. J. Mangers SM til Haugesund for å bygge menighet, og han ble den første sogneprest i menigheten. På den tid var det 16 katolikker i Haugesund. Kapell og menighetshus ble ferdigstilt, og Marias Budskapsdag, 25. mars 1926, ble kapellet høytidelig vigslet. St. Joseph menigheten var et faktum.

Tanken om å bygge en kirke på tomten ble etter hvert unnfanget, men økonomien var trang. Menighetens krønike forteller at "på banken sto kr. 666.-"

Under neste sogneprest, p. Peter Bzdyl SM, ble det igangsatt en stor innsamlingskampanje. Og med St. Franciskus Xaverius søstrenes innsats, sto kirken ferdig 3. november 1933. Den ble høytidelig innviet av biskop Mangers. Vinteren 1935 arbeidet kunstneren Gøsta av Gejerstam i kirken og malte freskene som fortsatt er bevart.

Menighetens medlemsmasse har siden 1924 økt til nesten 900, fra 42 nasjoner spredt ut over 17 kommuner. I tillegg til i Haugesund har menigheten messesteder på Stord, i Sauda, Odda og Kvinnherad.

I mars 2003 flyttet den siste av St. Franciskus Xaverius søstrene fra menigheten til moderhuset i Bergen.

Den store repareringen og oppgraderingen av kirke og menighetshus startet allerede i 1999. Bl.a. fikk kirken nytt orgel i jubileumsåret 2001. Menighetshuset ble hevet, og ny første etasje (menighetssal, bad og toalett) ble lagt til. Huset inneholder nå også ungdomsrom/undervisningsrom og et lite kontor. 3. etasje ble også grundig oppgradert med nytt kjøkken og bad, nye gulver, vegger og tak i presteleiligheten. Det er også blitt laget et eget gjesterom. Mesteparten av oppussingen av denne etasjen ble utført på grunn av brann i etasjen 29. mai 2001.

Nå står altså også selve kirkerommet i St. Josef frem i ny skrud, etter tre måneders omfattende oppussing.

St. Josefs menighet vil gjerne takke alle som har bidratt med bønn, hjelp og gaver til oppussingen.

Menigheten/Broen nr. 1-2004 (våre menigheter)/Pedro Barrera

BILDER v/ Hans Einar Johannessen, www.fotografmesteren.no

Søndag den 20. november ble St. Josefs Kirke i Haugesund gjenåpnet etter en omfattende oppussingsperiode. Sogneadministrator p. Irek Zielinski feiret messen.

Den nye lesepulten er i samme stein og stil som tabernakelets fot, alteret og døpefonten.

Statuen av Den hellige Maria er renoveret og har fått en ny plattform.

Det nye tabernakelet ble velsignet under høymessen.

Biskop Bernt på besøk til Arendal

Tekst og foto: Jan-Erik Løken

Åpningen av den ferdig utbygde skolen skjedde i pøsende regnvær. P. Sigurd Markussen og biskopen søkte ly under paraplyer.

St. Franciskus Xaverius menighet i Arendal var svært glad for at biskop Bernt Eidsvig fredag 4. til lørdag 5. november besøkte Arendal – som første menighet utenom St. Olav i Oslo. Anledningen var at prestestudent Fredrik Hansen mottok sitt kandidatur, og den offisielle markeringen av at St. Franciskus skole endelig er ferdig utbygd.

Det var i Arendal biskopen, i følge ham selv, fikk sitt første møte med katolisismen. Her så han for første gang i sitt liv ordenssøstre, og det første sykehus han besøkte var St. Franciskus hospital på Tyholmen i Arendal. Men denne gangen var besøket i embeds medfør.

Kandidatur til Fredrik Hansen

Biskop Bernt Eidsvig tilbrakte en del tid på Sørlandet i barndommen, fordi han har familie fra Grimstad. Men foranledningen for sitt første embedsbesøk utenfor Oslo var slettes ikke søte minner fra barne- og ungdomssår. Det skyltes at Arendal menighet i år er vertskap for prestestudent Fredrik Hansen. Han mot-

tok fredag 4. november sitt kandidatur fra biskopen, og i den anledning deltok flere prester fra Norge og utlandet.

Rammen rundt det hele var en flott kveldsmesse i St. Franciskus Xaverius kirke. Ved siden av biskopen var vise- rektor ved presteseminaret Allen Hall i London, p. Anthony Dwyer, tilstede. Det samme var studiekolleger fra London og flere norske prester. P. Rolf Bowitz (sogneprest i St. Svithun, Stavanger), som er leder av veiledningsgruppen for prestestudenter i OKB, var tilstede. Generalvikar i Tromsø stift, msgr. Torbjørn Olsen deltok i messen, det samme gjorde sogneprest ved Vår Frue Kirke i Porsgrunn, Frode Eikenes, foruten Arendals egen sogneprest, Sigurd Markussen. Kirken var fullsatt, og messen ble beriket med vakker musikk på orgel, fløyte og fiolin og flott ministrering.

Fredrik Hansens foreldre og familie var invitert, og det samme var St. Franciskus Xaverius søstre ved generalforstanderinnen Sr. Mary Doyle og Sr. Miriam Hagen.

Etter messen arrangerte menigheten en flott mottakelse for biskopen av Oslo og Fredrik med familie, samt for spesielt inviterte gjester. For øvrig var alle menighetens medlemmer velkomne til å delta. I alt deltok over 100 gjester. Menighetens ferske internasjonale utvalg (IU) hadde påtatt seg å servere retter fra mange land. Her var afrikansk mat, meksikansk, indonesisk, rumensk, polsk, malaysisk, engelsk, nederlandsk, med mye mer. Den anerkjente polske pianistinnen Malgorzata Jaworska underholdt med tre flotte musikkstykker.

Et skolekor fra mellomtrinnet (5.-7. klasse) sang for biskopen og de øvrige gjester fra kirketrappen.

Prestestudent Fredrik Hansen mottok sitt kandidatur av biskop Bernt Eidsvig.

Åpning av ferdig utbygd skole

Den andre årsaken til biskopens besøk i Arendal, var den offisielle markeringen av at St. Franciskus skole endelig er ferdig utbygd – etter tre år med omgjøring av det tidligere St. Franciskus hospital til St. Franciskus ungdomsskole. Ungdomsskolen startet opp for tre år siden med en 8. klasse. I dag består den av to 8. klasser, to 9. klasser samt en 10. klasse. Fra neste skoleår er det planlagt å være to paralleller for alle årstrinn på ungdomsskolen.

St. Franciskus barneskole har en klasse på hvert årstrinn, fra 1. til 7. klasse. Ved siden av dette driver skolen SFO og barnehage med 22 plasser.

Åpningen skjedde i øs pøs regnvær, og et skolekor fra mellomtrinnet (5.-7. klasse) sang for biskopen og de øvrige gjester fra kirketrappen.

Åpningen skjedde i anledning skolens årlige åpen dag. Åpen dag arrangeres for å vise frem skolen til alle som er interesserte og for å samle inn penger til Caritas. I år ble det i alt samlet inn kr. 25.000, noe som er ny rekord for St. Franciskus skole. I forkant av åpen dag har elevene en spesiell prosjektuke. Årets tema var Menneskerettigheter. Barneskolen konsentrerte seg mye om å bli bedre kjent med FN og rettferdig handel, med vekt på arbeidet til Max Havelaar og blant annet Caritas Norge. Ungdomsskolen arbeidet mye med organisasjonen Amnesty International og deres arbeid for å forhindre brudd på menneskerettighetene.

150-årsjubileet for Nordpolmisjonen feires i Alta

Av Helmut Krane
Tromsø

I 2006 er det 150 år siden Roma opprettet *Praefectura Apostolica Poli Arctici* med formålet å drive misjon fortrinnsvis i områder nord for polarsirkelen. Pastoralrådet for Tromsø Stift planlegger i Pinsen 2006 i Alta en jubileumsmarkering av Nordpolmisjonens etablering i 1856.

Et slikt jubileum vil naturlig nok særlig være et anliggende for menighetene i Nord-Norge, men har egentlig også nasjonal og nordisk betydning. Den Nordiske Bispekonferansen vil markere dette ved å holde sitt høstmøte 2006 i Alta den 9. september.

Nordpolmisjonen

Misjonen i de arktiske områder, vanligvis omtalt som *Nordpolmisjonen*, omfattet på det største de arktiske deler av Norge og Sverige, Kolahalvøya, Island, Grønland, Færøyene, arktisk Amerika fra Baffinbukta til øya Melville, Sjetlandsøyene, Orknøyene og grevskapet Caithness i Skottland.

Historisk stoff om misjonen finnes i mange kilder, særlig i *Norvegia Catholica* (Kjelstrup 1942), *Den Katolske Kirke i Norge* (1993), *Nordpolmisjonen* (p. Alois Brodersen mag. gr.avh.) og karmelittsøster Nadas hefte fra 1993 (*Den Katolske Kirke i*

Nordpolmisjonens hovedkvarter på Altagård i 1882.

Nord-Norge 1537-1932). Den siste gir i en kortfattet versjon historien om prefekt Paul Maria Stefan Djunkowsky i spissen for en gruppe på seks som kom til Alta i 1856. Alta ble valgt som base for misjonsvirksomheten, og her ble det umiddelbart opprettet kapell. En gutteskole ble startet 1857. Samme år ble folk sendt ut på misjonsoppdrag til Island, Skottland, Sjetlandsøyene og Færøyene, og det ble samlet inn penger på kontinentet. I 1859 ble Kirken etablert i Tromsø. Aktivitetene var mange, og man kan i dag ganske enkelt ikke annet enn å bøye hodet for det brennende engasjementet disse få menneskene gikk inn for den bokstavelig talt ufattelige oppgaven.

I 1869 oppløste Roma Nordpolmisjonen i erkjennelse av at Kirken måtte organiseres etter et helt annet mønster i nord. Men da var fotfestet blitt så godt i Nord-Norge, at Kirken kunne fortsette å vokse ved at menigheter etter hvert ble opprettet flere steder, og St. Elisabethsøstrene kunne begynne sitt storvirke i Nord-Norge etter å ha kommet til Hammerfest i 1880.

Jubileumsfeiring

Det er ikke bortkastet tid å bruke jubileumsåret til å fornye de historiske kunnskapene om Kirken i Norge. Et viktig formål med jubileumsfeiringen er å gi mulighet for ny inspirasjon i vårt religiøse liv her langt mot nord. Selv om Kirken verdslig sett

Kapellet i Alta.

også her nord har fulgt godt med i den øvrige samfunnsutviklingen, er det åpenbart at Kristus fortsatt trenger disipler med brennende tro og glødende engasjement til uopphørlig å formidle evangeliet til dagens og fremtidens mennesker. Kirkens utfordringer i det rike Europa gjelder også her.

Reisestipend til biskop Schwenzer

Pastoralrådet i Oslo Katolske Bispedømme fikk vite allerede på sitt møte i mars 2005 at biskop Schwenzer ønsket å få sin etterfølger og at bispedømmet mest sannsynlig skulle få en ny biskop i løpet av sommeren. Derfor takket vi allerede den gang biskop Schwenzer for samarbeid og hans nærvær og tillit til PRO. Men vi følte at dette ikke var nok – vi visste at når den dagen kom at vi virkelig skulle ta avskjed med vår biskop over så mange år, måtte alle katolikker i vårt bispedømme få mulighet til å takke. Arbeidsutvalget følte seg ansvarlig for at dette kunne skje.

Derfor ble det mot slutten av april sendt et brev til alle menighetene, med forslag om å spandere et reisestipend som gave – "slik at biskop Schwenzer kan forta en reise etter eget valg, kanskje til ett av de landene hvor katolikker i vårt bispedømmet kommer fra".

Nå emeriterte biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. åpner spent konvolutten med reisestipendet.

Avtroppende leder i Oslo Katolske Bispedømmes pastoralråd, Ewa Bivand, hadde gleden av å kunne overrekke reisestipendet til biskop Gerhard Schwenzer, som en takk fra katolikkene i OKB.

Innsamlingen foregikk hele sommeren, og til slutt kunne vi overrekke en gave på 115.000,- Det gjorde vi på Pastoralrådsmøtet 29. oktober 2005, der både biskop Eidsvig og biskop Schwenzer var til stedet.

Ved utdelingen av reisestipendet, som ble foretatt av avtroppende PRO-leder Ewa Bivand, sa hun blant annet på vegne av pastoralrådet:

"Vi er veldig takknemlige for at du har funnet tid til å komme til Mariaholm i dag. Vi som var her i mars var klar over at vi mest sannsynlig skulle få en ny biskop før neste møte, men den gang var det liksom for tidlig å si takk og ønske deg alt godt i din nye livsfase. Så kom Olsokdagen og den offisielle utnevnelsen av biskop Bernt, men da var vi på ferie, og etter det var du i Köln med ungdommene. I mellomtiden begynte det nye skoleåret, nye Pastoralrådsmedlemmer ble valgt, biskop Bernt ble ordinert, og det neste Pastoralrådsmøte er i gang uten at vi har hatt anledning til å si noe til deg, på en slik måte som vi mener at du fortjener.

For å unnskyldte oss i Arbeidsutvalget må jeg nevne at biskopen ikke hadde lyst på noe avskjedsarrangement og selv om vi hadde forskjellige planer for å overtale biskopen og evt. bruke tvangsmetoder, kidnapping bl.a. ble nevnt, så respekterte vi biskopens vilje.

Men nå er vi her og biskopen er med oss. Vi har også biskop Bernt "på vår

side". Derfor bruker vi denne anledningen til å takke deg, biskop Gerhard, for alle de årene vi, legfolks representanter, kunne bidra som ditt råd."

Og videre, til avslutning av takketalen til biskopen:

"Når folk fikk vite at du skal få en avløser fikk Pastoralrådet mange spørsmål om hvordan vi ville markere din avgang som biskop, hvordan vi skulle takke deg. Det ble også reist spørsmål om gave. Og fargerike som vi er kom det også opp ganske fargerike forslag! Men til slutt, etter mange timer med diskusjoner og e-postutvekslinger har vi forkastet forslagene om malerier, glassfigurer, dataprogrammer og pappegøyer og gått for tanken om et reisestipend. Du kan selvfølgelig bestemme selv hvordan du vil bruke stipendet og om du vil bruke det til reiser, men vi håper at dette kunne gi deg anledning til å reise ikke bare i Norge, men å besøke noen av disse land vi norske katolikker kommer fra, eller reise et annet sted, hvis du har lyst til det.

Biskop Gerhard – la meg overrekke dette reisestipendet på vegne av alle katolikker i Oslo Katolske Bispedømme."

Ewa Bivand/KD

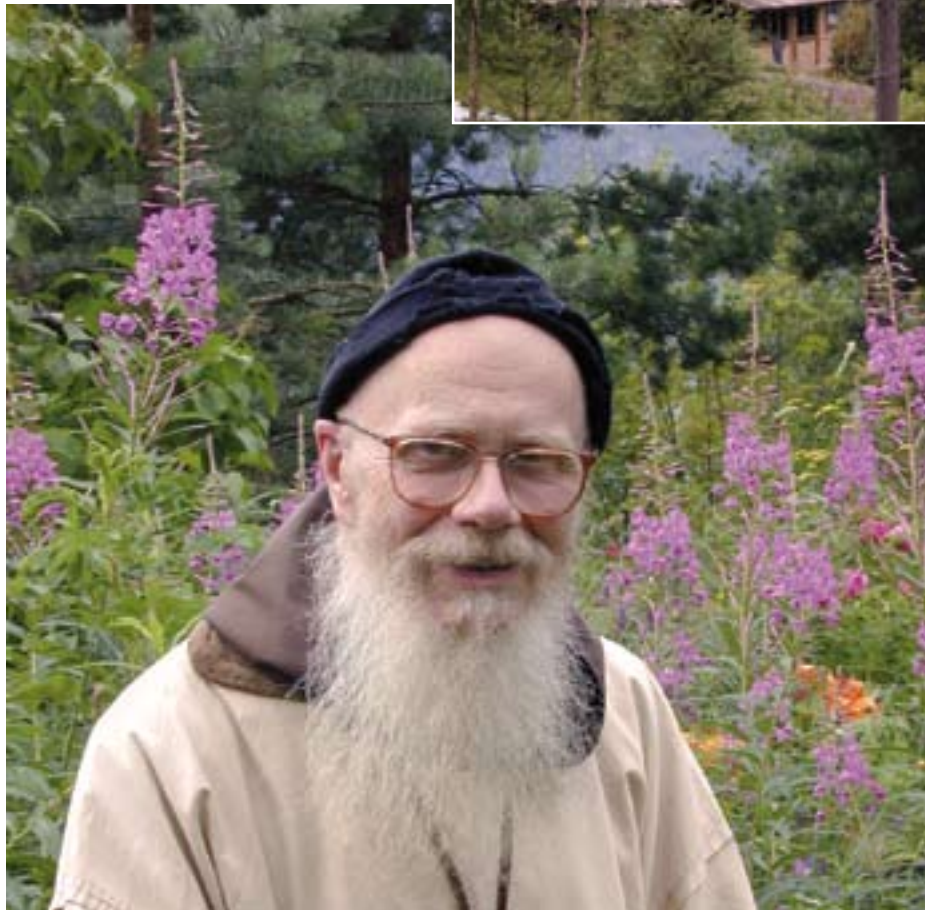
Robert munk – 50 år som prest

Den 21. desember er det 50 år siden Robert munk, br. Robert Anderson O.C.S.O., ble presteviet i Spencer, Mass (USA).

ALLEREDE SOM 12-ÅRING ville br. Robert gå i kloster, men han fikk tillatelse fra abbed først da han var 17. Abbeden sendte den unge munken til studier ved Angelicum i Roma. Deretter ble han kalt til Argentina og Chile, hvor han tjente ordenen som novisemester.

Biskop John Willem Gran så gjerne at hans medbror, som har svenske besteforeldre, hadde grunnlagt et kloster i Norge, men intet abbedi ville stå ansvarlig for det. P. Robert fikk i 1967 tillatelse fra sin abbed til å leve som eneboer, og han kom til Norge for å realisere dette. Han slo seg først ned i en Moelvbrakke ved Austbygdi i Telemark og levde alene i bønn og av sine henders arbeid. Etter noen år som eneboer fikk br. Robert brev fra sin abbed, som foreslo at han kanskje kunne ta opp unge mennesker og danne et lite klosterfelleskap. Br. Robert søkte da etter et passende sted for dette foretaket. Høyt over Tinnsjøen fant han en liten, forfallen gård hvor ingen hadde bodde på mer enn 70 år. Han sov på låven, som manglet forside. Året var nå 1977.

Da kommunismen brøt sammen, ville abbeden at br. Robert skulle arbeide for Kirken i Øst, mens pave Johannes Paul II hadde oppfordret alle ordener til å gjøre noe for denne delen av Kirken. To unge russere fant under sitt besøk på Hylland veien til Kirken, så også en ung serber. En estlender, som bodde alene i et gammelt kloster fra tiden før kommunismen, kom i kontakt med br. Robert gjennom sin åndelige far, en prest i Finland. I dag er også han trappist og forsøker å bygge klosteret sammen med br. Robert. I dag er det et lite kontemplativt fellesskap med

på Hylland - i trappistisk ånd og etter den benediktinske regula, med valgspåket "Ora et labora", dvs. "Bønn og arbeid". Brødrene bor i hver sine eneboerhytter men spiser, arbeider og ber i fellesskap. Med egne hender har de reist en vakker liten kirke på stedet.

Allerede som liten gutt gikk br. Robert gjerne i den ukrainsk-gresk-katolske kirken i en nabolandsby i USA, og han lærte at Kirken er Katolske og vidunderlig i sin forente forskjellighet. Nå er klosterfelleskapet på Hylland "birituelt" og vil vitne om Kirken enhet. Den Hellige Messe feires jevnlig etter østlig ritus, mens tidebønnene bes på klingende Telemark-mål.

I forbindelse med hans 50 år som prest forteller han:

- I 1998 feiret vi at det var 900 år

siden vår orden ble grunnlagt i Citeaux. Vi som er her i vårt lille munkefelleskap, prøver å fornye vårt liv i våre ordensfedres ånd. Vi vil følge regelen trofast og bevisst leve vårt liv i spenningsfeltet mellom bønn og arbeid. Vi vil leve enkelt og som de første kristne, i fattigdom følge den fattige Kristus. Vi ber særlig for kirkenes enhet. Vårt kloster skal fremfor alt være en kjærlighetens skole, hvor mennesker av forskjellige riter og nasjoner kan leve sammen i fred, til Guds ære.

På spørsmål om hva som har vært det viktigste i hans 50 år som prest og nesten like lenge som eneboer, svarer br. Robert:

- Utholdenhet i bønn, hengivelse og det å se Gud bak alt.

(Artikkelen er en forkortet og redigert utgave av en enda ikke publisert artikkel av sr. Hildegard Koch OP i forbindelse med jubileet.)

Adventsaksjonen 2005:

Stans

moderne slavehandel!

I år setter Adventsaksjonen fokus på menneskets verdighet – og arbeidet med å bekjempe menneskehandel i Bosnia-Hercegovina. Adventsaksjonen er NUKs årlige solidaritetsaksjon, og foregår i samarbeid med Caritas.

CARITAS NORGES samarbeidspartnere på Balkan er Catholic Relief Services (CRS – Caritas USA) og Caritas i Bosnia-Hercegovina. Flere lokale trosbaserte og andre frivillige organisasjoner er tilknyttet dette samarbeidet.

Økning i menneskehandel

Etter Berlinmurens fall i 1989 og de følgende politiske og økonomiske endringene, har det skjedd en alarmerende økning av handel med kvinner (trafficking) fra Sentral- og Øst-Europa. Krigen på Balkan fra 1991-1995 har også ført til økt menneskehandel i regionen. På grunn av vanskelige økonomiske og sosiale fremtidsutsikter i regionen, ønsker unge jenter og kvinner å søke arbeid i utlandet. Deres sårbare situasjon, uvitenhet om risikoen forbundet med arbeidsformidling og forhold i utlandet, gjør unge kvinner til ofre for menneskehandel. Etter å ha blitt lurt inn i disse mafialignende nettverkernes kriminelle virksomhet, blir de solgt og tvunget til prostitusjon eller annet type tvangsarbeid.

Menneskehandel er den tredje største illegale økonomiske virksomhet i verden, etter handel med våpen og narkotika. Disse "usynlige" internasjonale kriminelle nettverkene er ofte knyttet sammen, og kvinnene holdes i jerngrep av kyniske bakpersoner. Det fåtall kvinner som slipper ut av nettverkene, utsettes for stor stigmatisering på hjemstedet og alvorlige trusler fra bakpersoner. På

grunn av økonomiske og sosiale forhold har mange ikke annet alternativ enn å vende tilbake til prostitusjon.

Hva er menneskehandel?

FN-konvensjonen om grenseoverskridende kriminalitet og den tilhørende Palermoprotokollen definerer trafficking slik:

"Handel med mennesker som ved hjelp av vold, trusler, misbruk av en sårbar situasjon eller ved annen utilbørlig atferd utnytter mennesker til prostitusjon eller andre former for seksuell utnytting, tvangsarbeid, krigstjeneste i fremmede land eller til og med fjerning av kroppsorganer."

La Strada

La Strada-nettverket, en av organisasjonene som støttes av årets Adventsaksjon, ble startet i 1995 som et bilateralt samarbeid mellom en nederlandsk anti-trafficking organisasjon (Dutch Foundation against Trafficking in Women) og to kvinneorganisasjoner i Polen og Tsjekia. Fram til 2001 ekspanderte nettverket til de ni medlemsorganisasjonene La Strada i dag består av: Ukraina, Bulgaria, Hviterussland, Moldova, Makedonia og Bosnia-Hercegovina. La Strada arbeider i partnerskap med andre ikke-statlige aktører (NGO).

Med støtte fra Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) og Utenriksdepartementet, var tre medlemmer av Karitativt Utvalg (NUK) i september på en prosjektreise til Mostar i Bosnia-Hercegovina. Formålet med reisen var å besøke nettopp La Strada. På La Strada Bosnia-Hercegovinas kontor i Mostar arbeider syv kvinner. NUK traff Vildana og Alma, som arbeider henholdsvis som psykolog og regnskapsfører. Begge er dessuten involvert i oppfølgingen av krisesenteret som La Strada driver på et hemmelig sted i byen. De fortalte om La

Stradas arbeid mot menneskehandel:

- La Strada arbeider på tre områder: For det første driver vi offentlige informasjonskampanjer. Målet med dette er å øke kunnskapen om menneskehandel som er et alvorlig angrep mot menneskerettigheter. Det er viktig å få offentlige myndigheter til å sette dette temaet på den politiske dagsordenen og ta ansvar, for eksempel gjennom lovgivning og straffesaker. Bosnia-Hercegovina fikk i 2003 en nasjonal handlingsplan mot menneskehandel, men det er viktig å følge opp slik at denne blir gjennomført finansielt. Media og profesjonsgrupper, som advokater, dommere, politimenn, grensepersonell og lærere er også viktige samarbeidspartnere for La Strada, forklarer Alma. For det andre arbeider vi forebyggende gjennom utdanningssektoren. Vi arrangerer seminar og workshops for ungdom i ungdoms- og videregående skoler og studenter på universiteter. Vi oppsøker også risikogrupper som unge jenter i barnehjem, arbeidsledige, lavtlønnede og kvinner i sex-industrien. Hensikten med dette er å bevisstgjøre og styrke kvinnes stilling og rettigheter. Vildana forteller videre om den tredje delen av La Stradas arbeid. Dette går ut på direkte støtte til jenter og unge kvinner som allerede er utsatt for menneskehandel. Vi driver en nasjonal SOS-telefon og krisesenter. Gjennom dette forsøker vi å hjelpe jentene til en ny start på livet, sier Vildana.

Olena – "atombomben fra Ukraina"

En novembermorgen i 2004 utenfor sykehuset i Mostar ligger en jente. Olena Popik er 21 år gammel og kommer fra Ukraina. Hun er utslitt, radmager og svært syk, nærmest et levende lik. På sykehuset får Olena pleie. Fadila Hadžić fra La Strada tilkalles. Hun er den siste som snakker med jenta. Tre timer senere dør Olena Popik.

Hjemme i Ukraina levde foreldrene i uvisshet sammen med Olenas tre år gamle sønn, som de har ansvar for. Olena var et offer for menneskehandel. Hun kom til Bosnia-Hercegovina fra Ukraina. I Mostar ble hun lurert og tvunget til prostitusjon. Selv da hun var dødssyk hadde hun opptil åtte kunder per dag, og ble solgt som "underholdning" for € 2,5 til ungdomsgjenger.

Olenas bortgang var "top story" i lokale media. Avisenes forsider og overskrifter lyste av panikk, som denne "hendelsen" hadde forårsaket. "Tusenvis av mennesker har grunn til bekymring", "Olena Popik er en medisinsk atombombe" skrev Mostar-avisen *Osloboženje* (08.11.04). Disse oppslagene viser til den medisinske siden av dødsfallet, ved at Olena bare 21 år gammel hadde Aids, syfilis, hepatitt C og tuberkulose. Tusenvis av menn og deres familier var livredde.

Ingen av avisartiklene innholdt et ord om Olena; mennesket, den unge kvinnen og 21 år gamle moren. Hvem var hun? Kanskje avsluttet hun videregående skole to år tidligere? Kanskje hun var fra en vanlig middelklasse familie i Ukrainas hovedstad, Kiev? Kanskje hun kom fra en familie som fikk økonomiske problemer på grunn av landets utvikling etter Sovjetunionens fall? Kanskje dette var årsaken til at Olena vokste opp i stor fattigdom?

Livet Olena levde i Mostar var et levende mareritt. Dette er et liv man bare overlever gjennom misbruk av alkohol og narkotika, stoffer hun etter all sannsynlighet ble tvunget til å bruke av "bakpersonene". Narkotiske stoffer bidrar til en avhengighet som gjør at mafianettverkene kan holde jentene i enda sterkere jerngrep.

Avisartiklene og media fokuserte etter Olenas død utelukkende på hennes dårlige moral. De som hadde kjøpt Olena Popik var i sjokk over dødsfallet. Redselen deres var uttrykk for bekymring for sin egen, konenes eller kjærestenes skjebne. I dette verdivakuumet, en verden av falsk moral, representerte Olena en sensasjonshistorie for avisene, og en uhyggelig "hendelse" eller et farlig problem for kundene.

Men Olena Popik var ikke bare en fattig, alkoholisert, ukrainsk prostituert. - Etter at menneskehandelsproblematikken har blitt mer kjent, og Bosnia-Hercegovina har fått en nasjonal handlingsplan, er det en skam at det utelukkende ble fokusert på hennes rolle, sier La Strada. Olena var et menneske med krav på respekt som ethvert annet menneske, og ikke en vare til salgs, bruk og kast av kunder og kyniske bakpersoner. Hun var en ung kvinne med drømmer og håp, om et godt og verdig liv.

Sammen med Caritas Norge, oppfordrer Norges Unge Katolikker:

Gjør en innsats mot menneskehandel. Delta i Adventsaksjonen 2005!

Kontonummer: 3000 16 91410

Over hele landet er ungdom engasjert i Adventsaksjonen – støtt deres innsats!

*For Karitativt Utvalg i Norges Unge Katolikker
-Kjersti Meyer Petersen*

Mer informasjon
om adventsaksjonen
finner du på
www.nuk.no

Omfang av menneskehandel

På verdensbasis:

- Den tredje største formen for illegal økonomisk virksomhet i verden
- Milliardindustrien blir i profitt kun forbigått av illegal handel med våpen og narkotika
- Industrien har en fortjeneste på mellom syv og ti milliarder US-dollar årlig
- EU antar at en halv million kvinner årlig fraktes til Vest-Europa
- FN regner med at 1,2 millioner barn årlig blir ofre for menneskehandel

I Bosnia – Hercegovina:

- Menneskehandel er her et utbredt problem, Bosnia-Hercegovina er både destinasjons- og opprinnelsesland
- Lokale organisasjoner anslår at ca 2000 bosniske kvinner og barn er utsatt for handelen

I Norge:

- Norge er et mottakerland og trafficking her til lands er primært knyttet til prostitusjon
- I Oslo er det ca 2000 prostituerte hvorav ca. 70-80 % er av utenlandsk opprinnelse, de fleste fra Thailand og landene på Balkan
- Prostitusjon i Oslo omsetter daglig for 1,8 millioner kroner
- Dagbladet tjener 13 millioner i året på

Noen årsaker til menneskehandel:

- **Fattigdom** – skjev fordeling av verdens goder. Kvinner og barn kidnappes, lokkes og lures med jobbtilbud og utsiktene til en bedre fremtid i vesten
- Globalisering og handelsfrihet; imidlertid en ufrivillig global handel.
- Samtidig: Strengt visumregler og regler for arbeidsmigrasjon – svært vanskelig med legal innvandring – skaper et marked for illegale menneskehandlere
- Enorm forventet fortjeneste for bakmennene (høye "priser", lav risiko)
- Lovgivningen i mange land er utilstrekkelig, eller blir ikke fulgt opp

Statistikk over tilskuddsutløsende katolikker i Norge

De årvisse statistikkene vedrørende Den katolske kirke i Norge er i år vesentlig forsinket i Broen. Det skyldes forhold som vi ikke rår over, men som fremgår i kommentarene. Statistikkene kan tyde på en tilbakegang, men i virkeligheten vokser antallet katolikker som aldri før. Etter at du har revet ut den mellomliggende liturgiske kalenderen, er statistikkstoffet samlet på ett oppslag, sidene 14 og 19.

ANMERKNINGER: Den Hellige Ånds menighet i Mosjøen ble utskilt fra St. Eystein i Bodø, som dermed ble omtrent halvert. Den sørlige delen av Hedmark (Kongsvinger-området) er fra 2003 ikke lenger tilregnet St. Torfinn i Hamar, men St. Magnus i Lillestrøm. Det er fremdeles katolikker knyttet til NATO på Jåttå ved Stavanger, men det oppgis ikke lenger noe antall. Noen kommuner er delt mellom flere menigheter, og finregningen for disse menighetene er ikke foretatt ennå. Det betyr at det er en viss (gjensidig) feilmargin mellom St. Olav og St. Hallvard i Oslo, og mer ubetydelige feilmarginer mellom St. Hallvard og St. Mikael i Moss (Vestby kommune er delt mellom dem), St. Mikael og Mariamenigheten i Askim (Hobøl er delt) og mellom St. Torfinn i Hamar og Mariakirken i Lillehammer (en liten del av Ringsaker sogner til Lillehammer).

Kommentarer: Det gir ikke noen mening å betrakte de her offentliggjorte tallene som noe mål på den katolske kirkes vekst (eller tilbakegang) i Norge. Tallene viser bare hvor mange av katolikkene i landet som Kirken kan dokumentere så godt at at det offentlige godtar at de utløser det lovbestemte tilskudd. Nedgangen i de fleste menighetene, som i mange tilfeller er dramatisk, reflekterer de problemer som er utløst av det offentlige krav om at kirken må utforske og innrapportere medlemmenes 11-sifrede personnummer.

En del av de vanskeligheter dette nye systemet har innebåret, er berørt i kommentarene til kommuneoversikten. På denne menighetsvise oversikten ser man at overgangsproblemene har slått ulikt ut i menighetene. Det er absolutt ingen grunn til å tro at det reelle antallet katolikker i Norge (som for utgangen av 2003 ble alt for forsiktig anslått til minst 66.000) skulle ha gått tilbake. Det er fremdeles mange dåp og konversjoner, og innvandringen fra katolske land er kraftig.

Oppstillingen viser at de menigheter som har hatt tallmessig kraftigst «kunstig» tilbakegang er St. Olav i Oslo (ca. 1064), Asker & Bærum (615), St. Hallvard i Oslo (ca. 561), Drammen (333), Porsgrunn (235), Kristiansand (201), Stavanger (193), Moss (ca. 182), Fredrikstad (171) og Hønefoss (124).

Hamar må holdes utenfor pga flyttingen av Kongsvingerområdet. Men samlet hadde Hamar og Lillestrøm en vekst (pga utflytting fra Oslo til Romerike) som «usynliggjør» at også disse menigheter ble rammet av de problemer som den forserte overgang til fødselsnummerkravet innebar.

Denne kunstige nedgangen i 2004 gjelder et år da nettoinnflyttingen til Norge f.eks. fra Polen, Filippinene og Litauen var på hhv. over 1.300, 500 og 400. Det er temmelig sikkert at det offentlige håndtering av prosessen har forverret den allerede i utgangspunktet vanskelige arbeids- og etterprøvingssituasjon for særlig Oslo Katolske Bispedømme med sine store antall. Det tok flere måneder før tilbakemelding i form av papirlister (nei, ikke elektroniske lister) inntraff, få dager før fellesferien, og listene over underkjente personnummer var heller ikke sortert på kommuner slik at man ikke kunne be menighetene om meningsfull assistanse til å etterprøve noe. Det ble også klart at man hadde brukt feil stikkdato, noe OKB var overlatt til seg selv å oppdage som en delforklaring på alle forunderlighetene. Dette betydde igjen at en lokal overprøving var nærmest utelukket.

	1994	2003	2004
OSLO (BISPEDØMME)			
Oslo - St. Olav	5175	8444	7380
Oslo - St. Hallvard	6062	7973	7412
Arendal	367	547	574
Asker og Bærum	1848	2421	1806
Askim	395	590	517
Bergen	3849	4722	4925
Drammen	1303	1644	1311
Fredrikstad	940	1159	988
Halden	196	279	245
Hamar	784	946	636
Haugesund	576	890	822
Hønefoss	473	572	448
Kristiansand	1717	1847	1646
Larvik	217	295	249
Lillehammer	156	216	168
Lillestrøm	1273	2214	2724
Moss	655	867	685
Porsgrunn	1095	1383	1148
Stavanger	2421	3060	2863
Tønsberg	970	1246	1214
TROMSØ (PRELATUR)			
Tromsø	410	483	429
Bodø	245	305	320
Hammerfest	296	320	323
Harstad	186	189	144
Mosjøen (opprettet 2003)		302	305
Narvik	71	105	79
Storfjord	40	67	71
TRONDHEIM (PRELATUR)			
Trondheim	1233	1660	1683
Kristiansund	165	200	212
Levanger	275	403	418
Molde	154	326	289
Ålesund	361	639	595
Jåttå (Stavanger)		25	
Hele Norge	33933	46314	42629

Dessverre er det grunn til å frykte at de problemer som vil oppstå neste år (pga stryking av dobbelregistrerte også fra det trossamfunn de rettelig tilhører) vil kreve så store ressurser fra OKBs side, ressurser som ellers kunne vært anvendt til oppsporing og sjelesørgerisk kontakt med nyankomne, at gapet mellom «tilskuddsutløsende» og reelt tilstedeværende katolikker i Norge bare vil fortsette å øke. Det er nå, forsiktig anslått, reelt sett over 80.000 katolikker i Norge.

CT

Liturgisk kalender 2006 (År B)

Broen bringer her liturgisk kalender for 2006. Den oppgir de bibelttekster som brukes som lesninger under messene. Kirkeåret fra 1. søndag i advent 2005 til 1. søndag i advent 2006 har lesetekster fra År B og (hverdager:) år I. Forkortelsene finner du forklart foran i din norske Bibel. Enkelte tekster er tatt fra den del av Det gamle testamente som ikke er inkludert i de fleste protestantiske Bibler – de deuterokanoniske bøker (apokryfene). Det finnes én bibelutgave som

har med disse, og apokryfene er også gitt ut separat. Tekstene på en vanlig søndag står i denne rekkefølge: Lesning fra Det gamle testamente – lesning fra Det nye testamente – evangelielesning. På hverdager er det kun to tekster, medregnet evangelielesningen. Husk at alle søndager har kirkeplikt. I mange land er det kirkeplikt på flere dager, som for eksempel 1. januar. Alle dager med kirkeplikt, samt faste- og abstinensdager, står med fet skrift. Dager som er angitt

med STORE BOKSTAVER er søndager, festdager eller høytider. Høytidsdager er i tillegg markert med rødt. Spesielle kommentarer, for eksempel forhold som gjelder et enkelt kirkedistrikt, skrives i *kursiv*. Det står angitt hvilke helgener som skal minnes på den enkelte dag. Dersom helgennavnet står i parentes, er minnedagen valgfri. Stjerne (*) etter helgennavn betyr at man kan velge valgfri minnedagslesning. Denne finnes på internett: www.katolsk.no.

Januar

SØN 1 GUDS HELLIGE MOR MARIA (Oktavdag for julen). Verdensdagen for fred - 4 Mos 6,22-27; Gal 4,4-7; Luk 2,16-21

Tidebønn for uke 1

Man 2 De hellige Basilio og Gregorios - 1 Joh 2,22-28; Joh 1,19-28

Tir 3 (Jesu hellige navn) - 1 Joh 2,29-3,6; Joh 1,29-34 (eller Fil 2,1-11; Luk 2,21-24)

Ons 4 1 Joh 3,7-10; Joh 1,35-42

Tor 5 1 Joh 3,11-21; Joh 1,43-51

Fre 6 1 Joh 5,5-13; Mark 1,7-11

Lør 7 (Den hellige Raimund av Peñafort) - 1 Joh 5,14-21; Joh 1,1-12
Tidebønn for uke 2

SØN 8 HERRENS ÅPENBARING - Jes 60,1-6; Ef 3,2-3a,5-6; Matt 2,1-12

Tidebønn for uke 1

Man 9 HERRENS DÅP - Jes 42,1-4,6-7 eller Apg 10,34-38; Mark 1,6b-11 (eller Jes 55,1-11 eller 1 Joh 5,1-9; Ev samme)

Tir 10 1 Sam 1,9-20; Mark 1,21-28

Ons 11 1 Sam 3,1-10,19-20; Mark 1,29-39

Tor 12 1 Sam 4,1-11; Mark 1,40-45

Fre 13 (Den hellige Hilarius) - 1 Sam 8,4-7,10-22a; Mark 2,1-12

Lør 14 1 Sam 9,1-4,17-19; 10,1a; Mark 2,13-17
Tidebønn for uke 2

SØN 15 2. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - 1 Sam 3,3b-10,19; 1 Kor 6,13c-15a,17-20; Joh 1,35-42

Man 16 1 Sam 15,16-23; Mark 2,18-22

Tir 17 Den hellige Antonius abbeden - 1 Sam 16,1-13; Mark 2,23-28

Ons 18 1 Sam 17,32-33,37,40-51; Mark 3,1-6

Tor 19 Den hellige Henrik av Finland* - 1 Sam 18,6-9; 19,1-7; Mark 3,7-12

Fre 20 (Den hellige Fabian) (Den hellige Sebastian) - 1 Sam 24,3-21; Mark 3,13-19

Lør 21 Den hellige Agnes* - 2 Sam 1,1-4,11-12,19,23-27; Mark 3,20-21
Tidebønn for uke 3

SØN 22 3. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jona 3,1-5,10; 1 Kor 7,29-31; Mark 1,14-20

Man 23 2 Sam 5,1-7,10; Mark 3,22-30

Tir 24 Den hellige Frans av Sales - 2 Sam 6,12b-15,17-19; Mark 3,31-35

Ons 25 APOSTELEN PAULUS' OMVENDELSE - Apg 22,3-16 eller Apg 9,1-22; Mark 16,15-18

Tor 26 I Trondheim Stift: DEN HELLIGE EYSTEIN. I Oslo Katolske Bispedømme og Tromsø Stift: (Den hellige Eysteinn) - 2 Sam 7,18-19,24-29; Mark 4,21-25

Fre 27 (Den hellige Angela Merici) (De hellige Timoteus og Titus: 2 Tim 1,1-8 eller Tit 1,1-5; Luk 10,1-9) - 2 Sam 11,1-4a,5-10a,13-17; Mark 4,26-34

Lør 28 Den hellige Thomas Aquinas - 2 Sam 12,1-7a,10-17; Mark 4,35-41
Tidebønn for uke 4

SØN 29 4. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - 5 Mos 18,15-20; 1 Kor 7,32-35; Luk 1,21-28

Man 30 2 Sam 15,13-14,30; 16,5,13a; Mark 5,1-20

Tir 31 Den hellige Johannes Bosco* - 2 Sam 18,9-10,14b 24-25a,30-19,3; Mark 5,21-53

Februar

Ons 1 2 Sam 24,2,9-17; Mark 6,1-6

Tor 2 HERRENS FREMSTILLING I TEMPELET - Mal 3,1-4 eller Hebr 2,14-18; Luk 2,22-40 (kortere: 2,22-32).

Kirkevigselfest i Vår Frue, Tromsø.

Fre 3 Den hellige Ansgar* - Sir 47,3-13; Mark 6,14-29

Kirkevigselfest i Tromsø Stift

Lør 4 1 Kong 3,4-13; Mark 6,30-34

Tidebønn for uke 1

SØN 5 5. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Job 7,1-4,6-7; 1 Kor 9,16-19,22-23; Mark 1,29-39

Man 6 Den hellige Paul Miki og hans ledsagere - de japanske martyrer - 1 Kong 8,1-7,9-13; Mark 6,53-56

Tir 7 1 Kong 8,22-23,27-30; Mark 7,1-13

Ons 8 (Den hellige Hieronymus Emiliani) (Den hellige Josefine Bakhita) 1 Kong 10,1-10; Mark 7,14-23

Tor 9 1 Kong 11,4-13; Mark 7,24-30

Fre 10 Den hellige Scholastica - 1 Kong 11,29-32; 12,19; Mark 7,31-37

Lør 11 (Vår Frue av Lourdes) - 1 Kong 12,26-32; 13,33-34; Mark 8,1-10

Tidebønn for uke 2

SØN 12 6. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - 3 Mos 13,1-2,44-46; 1 Kor 10,31-11,1; Mark 1,40-45

Man 13 Jak 1,1-11; Mark 8,11-13

Tir 14 DE HELLIGE KYRILLOS OG METHODIOS - VERNEHELGENER FOR EUROPA Apg 15,46-49; Luk 10,1-9

Ons 15 Jak 1,19-27; Mark 8,22-26

Tor 16 Jak 2,1-9; Mark 8,27-33

Fre 17 (De syv stiftere av servitterordenen) - Jak 2,14-24,26; Mark 8,34-38; 9,1

Lør 18 Jak 3,1-10; Mark 9,2-13

Tidebønn for uke 3

SØN 19 7. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jes 43,18-19,21-22,24b-25; 2 Kor 1,18-22; Mark 2,1-12

Man 20 Jak 3,13-18; Mark 9,14-29

Tir 21 (Den hellige Peter Damian) - Jak 4,1-10; Mark 9,30-37

Ons 22 APOSTELEN PETERS STOL - 1 Pet 5,1-4; Matt 16,13-19

Tor 23 Den hellige Polykarp - Jak 5,1-6; Mark 9,41-50

Fre 24 Jak 5,9-12; Mark 10,1-12

Lør 25 Jak 5,13-20; Mark 10,13-16

Tidebønn for uke 4

SØN 26 8. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Hos 2,16b,17b,21-22; 2 Kor 3,1b-6; Mark 2,18-22

Man 27 1 Pet 1,3-9; Mark 10,17-27

Tir 28 1 Pet 1,10-16; Mark 10,28-31

Tidebønn for uke 4

Mars

Ons 1 Askeonsdag - faste- og abstinens - Joel 2,12-18; 2 Kor 5,20-6,2; Matt 6,1-6,16-18

Tor 2 5 Mos 30,15-20; Lk 9,22-25

Fre 3 Jes 58,1-9a; Matt 9,14-15

Lør 4 Jes 58,9b-14; Luk 5,27-32

Tidebønn for uke 1

SØN 5 1. SØNDAG I FASTEN - 1 Mos 9,8-15; 1 Pet 3,18-22; Mark 1,12-15

Man 6 3 Mos 19,1-2,11-18; Matt 25,31-46

Tir 7 Jes 55,10-11; Matt 6,7-15

Ons 8 Jona 3,1-10; Luk 11,29-32

Tor 9 Est 14,1,3-5,9-10; Matt 7,7-12

Fre 10 Esek 18,21-28; Matt 5,20-26

Lør 11 5 Mos 26,16-19; Matt 5,43-48

Tidebønn for uke 2

SØN 12 2. SØNDAG I FASTEN - 1 Mos 22,1-2,9a,10-13,15-18; Rom 8,31b-34; Mark 9,2-10

Man 13 Dan 9,4b-10; Luk 6,36-38

Tir 14 Jes 1,10,16-20; Matt 23,1-12

Ons 15 Jer 18,18-20; Matt 20,17-28

Tor 16 Jer 17,5-10; Luk 16,19-31

Fre 17 1 Mos 37,3-4,12-13a,17b-28; Matt 21,33-43,45-46

Lør 18 Mik 7,14-15,18-20; Luk 15,1-3,11-32

Tidebønn for uke 3

SØN 19 3. SØNDAG I FASTEN - 2 Mos 20,1-17 (kortere: 20,1-3,7-8,12-17); 1 Kor 1,22-25; Jer 2,13-25 Eller fra år A: 2 Mos 17,3-7; Rom 5,1-2,5-8; Joh 4,5-42 (eller 5-15,19b-26,39a,40-42)

Man 20 DEN HELLIGE JOSEF, JOMFRU MARIAS BRUDGOM (flyttet fra i går) 2 Sam 7,4-5a,12-14a,16; Rom 4,13,16-18,22; Matt 1,16,18-21,24a eller Luk 2,41-51a

Tir 21 Dan 3,25,34-43; Matt 18,21-35

Ons 22 5 Mos 4,1,5-9; Matt 5,17-19

Tor 23 Jer 7,23-28; Luk 11,14-23

Fre 24 Hos 14,2-10; Mark 12,28b-34

Lør 25 HERRENS BEBUDELSE - Jes 7,10-14; Hebr 10,4-10; Luk 1,26-38

Tidebønn for uke 4

SØN 26 4. SØNDAG I FASTEN - 2 Krøn 36,14-17a,19-23; Ef 2,4-10; Joh 3,14-21 Eller fra år A: 1 Sam 16,1b,6-7,10-13a; Ef 5,8-14; Joh 9,1-41 (eller 1,6-9,13-17,34-38)

Man 27 Jes 65,17-21; Joh 4,43-54

Tir 28 Esek 47,1-9,12; Joh 5,1-16

Ons 29 Jes 49,8-15; Joh 5,17-30

Tor 30 2 Mos 32,7-14; Joh 5,31-47

Fre 31 Visd 2,1a,12-22; Joh 7,1-2,10,25-30

April

- Lør 1 Jer 11,18-20; Joh 7,40-53
Tidebønn for uke 1
- SØN 2 5. SØNDAG I FASTEN** - Jer 31,31-34; Hebr 5,7-9; Joh 12,20-33
Eller fra år A: 1 Sam 16,1b.6-7; 10-13a; Ef 5,8-14; Joh 9,1-41 (kortere: Joh 9,1.6-9.13-17.34-38)
- Man 3 Dan 13,1-9.15-17.19-30.33-62 (kortere: Dan 13,41c-62); Joh 8,1-11
- Tir 4 4 Mos 21,4-9; Joh 8,21-30
- Ons 5 Dan 3,14-20.91-92.95; Joh 8,31-42
- Tor 6 1 Mos 17,3-9; Joh 8,51-59
- Fre 7 Jer 20,10-13; Joh 10,31-42
- Lør 8 Esek 37,21-28; Joh 11,45-56
Tidebønn for uke 2
- SØN 9 PALMESØNDAG** - Mark 11,1-10 (eller Joh 12,12-16); Jes 50,4-7; Fil 2,6-11; Mark 14,1-15,47 (kortere: Mark 15,1-39)
- Man 10 Jes 42,1-7; Joh 12,1-11
- Tir 11 Jes 49,1-6; Joh 13,21-33.36-38
- Ons 12 Jes 50,4-9a; Matt 26,14-25
- Tor 13 SKJÆRTORS DAG - 2 Mos 12,1-8.11-14; 1 Kor 11,23-26; Joh 13,1-15
Oljevigselsmessen: Jes 61,1-3a.6a.8b-9; Åp 1,5-8; Luk 4,16-21
- Påskens hellige triduum begynner**
Aftenmessen til minne om Herrens hellige nattverd: 2 Mos 12,1-8.11-14; 1 Kor 11,23-26; Joh 13,1-15
- Fre 14 Langfredag - faste og abstinens - Ingen messe
Feiring av Jesu lidelseshistorie: Jes 52,13-53,12; Hebr 4,14-16; 5,7-9; Joh 18,1-19,42
- Lør 15 Ingen messe om dagen; påskenattsmessen kan begynne før midnatt. **Påskemesseplikten** oppfylles påskenatt eller -dag.
- PÅSKEVIGILIE** - 1 Mos 1,1-2,2 (kortere: 1 Mos 1,1-26-31a); 1 Mos 22,1-18 (kortere: 1 Mos 22,1-2.9a.10-13.15-18; 2 Mos 14,15-15,1a; Jes 54,5-14; Jes 55,1-11; Bar 3,9-15.32-4,4; Esek 36,16-17a.18-28; Rom 6,3-11; Mark 16,1-8
Tidebønn for uke 1
- SØN 16 PÅSKEDAG** - pg 10,34a.37-43; Kol 3,1-4 eller 1 Kor 5,6b-8; Joh 20,1-9 eller Mark 16,1-7 (eller til kveldsmessen: Luk 24,13-35)
- Man 17 MANDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 2,14.22-33; Matt 28,8-15
- Tir 18 TIRSDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 2,36-41; Joh 20,11-18
- Ons 19 ONSDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 3,1-10; Luk 24,13-35
- Tor 20 TORSDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 3,11-26; Luk 24,35-48
- Fre 21 FREDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 4,1-12; Joh 21,1-14
- Lør 22 LØRDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 4,13-21; Mark 16,9-15
Tidebønn for uke 2
- SØN 23 2. SØNDAG I PÅSKETIDEN (MISKUNNS-SØNDAGEN)** - Apg 4,32-35; 1 Joh 5,1-6; Joh 20,19-31
- Man 24 (Den hellige Fidelis av Sigmaringen) - Apg 4,23-31; Joh 3,1-8
- Tir 25 EVANGELISTEN MARKUS - 1 Pet 5,5b-14; Mark 16,15-20
- Ons 26 Apg 5,17-26; Joh 3,16-21
- Tor 27 Apg 5,27-33; Joh 3,31-36
- Fre 28 (Den hellige Peter Chanel) (Den hellige Louis M. Grignon de Montfort) - Apg 5,34-42; Joh 6,1-15
- Lør 29 DEN HELLIGE KATARINA AV SIENA - VERNEHELGEN FOR EUROPA - 1 Joh 1,5-2,2; Matt 25,1-13
Tidebønn for uke 3
- SØN 30 3. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 3,13-15.17-19; 1 Joh 2,1-5a; Luk 24,35-48

Mai

- Man 1 (Den hellige Josef håndverkeren: 1 Mos 1,26-2,3 eller Kol 3,14-15.17.23-24; Matt 13,54-58) Apg 6,8-15; Joh 6,22-29
- Tir 2 Den hellige Athanasius - Apg 7,51-8.1a; Joh 6,30-35
- Ons 3 DE HELLIGE APOSTLER FILIP OG JAKOB - 1 Kor 15,1-8; Joh 14,6-14
- Tor 4 Apg 8,26-40; Joh 6,44-51
- Fre 5 Apg 9,1-20; Joh 6,52-59
- Lør 6 Apg 9,31-42; Joh 6,60-69
Tidebønn for uke 4
- SØN 7 4. SØNDAG I PÅSKETIDEN - Bønnedag for kall** - Apg 4,8-12; 1 Joh 3,1-2; Joh 10,11-18
- Man 8 Apg 11,1-18; Joh 10,11-18 (i år B/C: Joh 10,1-10)
- Tir 9 Apg 11,19-26; Joh 10,22-30
- Ons 10 Apg 12,24-13.5a; Joh 12,44-50
- Tor 11 Apg 13,13-25; Joh 13,16-20
- Fre 12 (De hellige Nereus og Achilleus) (Den hellige Pancratius) - Apg 13,26-33; Joh 14,1-6
- Lør 13 (Vår Frue av Fátima) - Apg 13,44-52; Joh 14,7-14
Tidebønn for uke 1
- SØN 14 5. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 9,26-31; 1 Joh 3,18-24; Joh 15,1-8
- Man 15 Den hellige Hallvard - Apg 14,5-18; Joh 14,21-26
- Tir 16 Apg 14,19-28; Joh 14,27-31a
- Ons 17 Apg 15,1-6; Joh 15,1-8
- Tor 18 Den hellige Erik* - Apg 15,7-21; Joh 15,9-11
- Fre 19 Apg 15,22-31; Joh 15,12-17
- Lør 20 (Den hellige Bernardin av Siena) - Apg 16,1-10; Joh 15,18-21
Tidebønn for uke 2
- SØN 21 6. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 10,25-26.34-35.44-48; 1 Joh 4,7-10; Joh 15,9-17
- Man 22 (Den hellige Rita av Cascia) - Apg 16,11-15; Joh 15,26-16.4a
- Tir 23 Apg 16,22-34; Joh 16,5-11
- Ons 24 Apg 17,15.22-18,1; Joh 16,12-15
- Tor 25 KRISTI HIMMELFART** - Apg 1,1-11; Ef 4,1-13 (kortere: Ef 4,1-7.11-13); Mark 16,15-20
- Fre 26 Den hellige Filip Neri - Apg 18,9-18; Joh 16,20-23a
- Lør 27 (Den hellige Augustin av Canterbury) - Apg 18,23-28; Joh 16,23b-28
I Tromsø Stift: Årsdag for bispevigselen
Tidebønn for uke 3
- SØN 28 7. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 1,15-17.20a.20c-26; 1 Joh 4,11-16; Joh 17,11b-19
- Man 29 Apg 19,1-8; Joh 16,29-33
- Tir 30 Apg 20,17-27; Joh 17,1-11a
- Ons 31 JOMFRU MARIAS GJESTING HOS ELISABETH - Sef 3,14-18a eller Rom 12,9-16b; Luk 1,39-56

Juni

- Tor 1 Den hellige Justin - Apg 22,30.23.6-11; Joh 17,20-26
- Fre 2 (De hellige Marcellinus og Peter) - Apg 25,13b-21; Joh 21,15-19
- Lør 3 Den hellige Karl Lwanga og hans ledsagere - Apg 28,16-20.30-31; Joh 21,20-25
PINSEVIGILIE - 1 Mos 11,1-9 eller 2 Mos 19,3-8a.16-20 eller Esek 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Rom 8,22-27; Joh 7,37-39
- SØN 4 PINSE DAG** - Apg 2,1-11; 1 Kor 12,3b-7.12-13; Joh 20,19-23 eller Apg 2,1-11; Gal 5,16-25; Joh 15,26-27; 16,12-15
Tidebønn for uke 1
- Man 5 Lesningsrekke fra uke 9 begynner
Den hellige Bonifatius* - 2 Pet 1,2-7; Mark 12,1-12
- Tir 6 (Den hellige Norbert) - 2 Pet 3,12-15a.17-18; Mark 12,13-17
- Ons 7 2 Tim 1,1-3.6-12; Mark 12,18-27
- Tor 8 1 Tim 2,8-15; Mark 12,28-34
- Fre 9 (Den hellige Efreim) - 2 Tim 3,10-16; Mark 12,35-37
- Lør 10 1 Tim 4,1-8; Mark 12,38-44
Tidebønn for uke 2
- SØN 11 DEN HELLIGE TREENIGHET** - 5 Mos 4,32-34.39-40; Rom 8,14-17; Matt 28,16-20
- Man 12 1 Kong 17,1-6; Matt 5,1-12
- Tir 13 Den hellige Antonius av Padova* - 1 Kong 17,7-16; Matt 5,13-16
- Ons 14 1 Kong 18,20-39; Matt 5,17-19
- Tor 15 1 Kong 18,41-46; Matt 5,20-26
- Fre 16 1 Kong 19,9a.11-16; Matt 5,27-32
- Lør 17 1 Kong 19,19-21; Matt 5,33-37
Tidebønn for uke 3
- SØN 18 FESTEN FOR KRISTI LEGEME OG BLOD** - 2 Mos 24,3-8; Hebr 9,11-15; Mark 14,12-16.22-26
- Man 19 (Den hellige Romualdus) - 1 Kong 21,1-16; Matt 5,38-42
- Tir 20 1 Kong 21,17-29; Matt 5,43-48
- Ons 21 Den hellige Aloysius Gonzaga* - 2 Kong 2,1.6-14; Matt 6,1-6.16-18
- Tor 22 (Den hellige Paulinus av Nola) (De hellige John Fisher og Thomas More) - Sir 48,1-15; Matt 6,7-15
- Fre 23 JESU HJERTEFEST - Hos 11,1.3-4.8c-9; Ef 3,8-12.14-19; Joh 19,31-37
- VIGILIE til JOHANNES DØPERENS FØDSEL** - Jer 1,4-10; 1 Pet 1,8-12; Luk 1,5-17
- Lør 24 JOHANNES DØPERENS FØDSEL** - Jes 49,1-6; Apg 13,22-26; Luk 1,57-66.80
Tidebønn for uke 4
- SØN 25 12. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Job 38,1. 8-11; 2 Kor 5,14-17; Mark 4,35-41
- Man 26 2 Kong 17,5-8.13-15a.18; Matt 7,1-5
- Tir 27 (Den hellige Kyrillos av Alexandria) - 2 Kong 19,9b-11.14-21.31-36; Matt 7,6.12-14
- Ons 28 Den hellige Ireneus* - 2 Kong 22,8-13; 23,1-3; Matt 7,15-20
- Tor 29 2 Kong 24,8-17; Matt 7,21-29
- Fre 30 (Kirkens første martyrer i Roma*) - 2 Kong 25,1-12; Matt 8,1-4

Juli

- Lør 1 Klag 2,2.10-14.18-19; Matt 8,5-17
Tidebønn for uke 1
- VIGILIEN til DE HELLEGE APOSTLER PETER OG PAULUS** - Apg 3,1-10; Gal 1,11-20; Joh 21,15-19
- SØN 2 DE HELLEGE APOSTLER PETER OG PAULUS** - Apg 12,1-11; 2 Tim 4,6-7.17-18; Matt 16,13-19
- Man 3 APOSTELEN THOMAS - Ef 2,19-22; Joh 20,24-29
- Tir 4 (Den hellige Elisabeth av Portugal) - Am 3,1-8; 4,11-12; Matt 8,23-27
- Ons 5 (Den hellige Antonius M. Zaccaria) - Am 5,14-15.21-24; Matt 8,28-34
- Tor 6 (Den hellige Maria Goretti*) - Am 7,10-17; Matt 9,1-8
- Fre 7 Am 8,4-6.9-12; Matt 9,9-13
- Lør 8 Den hellige Sunniva - Am 9,11-15; Matt 9,14-17
Tidebønn for uke 2
- SØN 9 14. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Esek 2,2-5; 2 Kor 12,7-10; Mark 6,1-7a
- Man 10 Den hellige Knut - Danmarks vernehelgen* - Hos 2,16.17b-18.21-22; Matt 9,18-26
- Tir 11 DEN HELLEGE BENEDIKT - VERNEHELGEN FOR EUROPA - Ordsp 2,1-9; Matt 19,27-29
- Ons 12 Hos 10,1-3.7-8.12; Matt 10,1-7
- Tor 13 (Den hellige Henrik) - Hos 11,1-4.8c-9; Matt 10,7-15
- Fre 14 (Den hellige Camillus av Lellis) - Hos 14,2-10; Matt 10,16-23
- Lør 15 (Den hellige Svithun) (Den hellige Bonaventura) - Jes 6,1-8; Matt 10,24-33
Tidebønn for uke 3
- SØN 16 15. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Amos 7,12-15; Ef 1,3-14 (kortere: Ef 1,3-10); Mark 6,7-13
- Man 17 Jes 1,10-17; Matt 10,34-11,1
- Tir 18 Jes 7,1-9; Matt 11,20-24
- Ons 19 Jes 10,5-7.13-16; Matt 11,25-27
- Tor 20 Den hellige Thorlák* - Jes 26,7-9.12.16-19; Matt 11,28-30
- Fre 21 (Den hellige Laurentius av Brindisi) - Jes 38,1-6.21-22.7-8; Matt 12,1-8
- Lør 22 Den hellige Maria Magdalena - Høys 3,1-4a eller 2 Kor 5,14-17; Joh 20,1-2.11-18
Tidebønn for uke 4
- SØN 23 16. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jer 23,1-6; Ef 2,13-18; Mark 6,30-34
- Man 24 (Den hellige Charbel Makhlof) - Mi 6,1-4.6-8; Matt 12,38-42
- Tir 25 APOSTELEN JAKOB - 2 Kor 4,7-15; Matt 20,20-28
- Ons 26 De hellige Joakim og Anna - Jer 1,14-10; Matt 13,1-9
- Tor 27 Jer 2,1-3.7-8.12-13; Matt 13,10-17
- Fre 28 Jer 3,14-17; Matt 13,18-23
I Trondheim Stift: Årsdag for bispevigselen
- Lør 29 *Der Olsok feires søndag: Den hellige Marta* - 1 Joh 4,7-16; Joh 11,19-27 eller Luk 10,38-42
Tidebønn for uke 1
- SØN 30 Feiring av OLAV DEN HELLEGE (OLSOK)** - Visd 10,10-14; Jak 1,2-4.12; Matt 16,24-28
Eller der Olsok feires på rett dag:
- 17. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - 2 Kong 4,42-44; Ef 4,1-6; Joh 6,1-15
- Man 31 Den hellige Ignatius av Loyola - Jer 13,1-11; Matt 13,31-35

August

- Tir 1 Den hellige Alfonso Maria de' Liguori - Jer 14,17-22; Matt 13,36-43
- Ons 2 (Den hellige Eusebius av Vercelli) (Den hellige Peter Julian Eymard) - Jer 15,10.16-21; Matt 13,44-46
- Tor 3 Jer 18,1-6; Matt 13,47-53
- Fre 4 Den hellige Johannes Maria Vianney - Jer 26,1-9; Matt 13,54-58
- Lør 5 (Vigselsfest for Maria Maggiore-basilikaen: Åp 21,1-5a; Luk 11,27-28) Jer 26,11-16.24; Matt 14,1-12
Tidebønn for uke 2
- SØN 6 HERRENS FORKLARELSE** - Dan 7,9-10.13-14 eller 2 Pet 1,16-19; Mark 9,2-10
Kirkevigselfest i St Olav, Oslo
- Man 7 (Den hellige Sixtus og hans ledsagere) (Den hellige Cajetan) - Jer 28,1-17; Matt 14,13-21
Kirkevigselfest i Oslo Katolske Bispedømme
- Tir 8 Den hellige Dominikus - Jer 30,1-2.12-15.18-22; Matt 14,22-36
- Ons 9 DEN HELLEGE TERESA BENEDICTA AV KORSET (Edith Stein) VERNEHELGEN FOR EUROPA - Hosea 2,16b.17b.21-22; Matt 25,1-13
- Tor 10 DEN HELLEGE LAURENTIUS - DIAKON OG MARTYR - 2 Kor 9,6-10; Joh 12,24-26
- Fre 11 Den hellige Klara - Nah 2,1-3; 3,1-3.6-7; Matt 16,24-28
- Lør 12 (Den hellige Johanna Fransiska av Chantal) - Hab 1,12-2,4; Matt 17,14-20
Tidebønn for uke 3
- VIGILIEN til JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN** - 1 Krøn 15,3-4.15-16; 16,1-2; 1 Kor 15,54-57; Luk 11,27-28
- SØN 13 JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN** - Åp 11,19a; 12,1-6a.10ab; 1 Kor 15,20-27; Luk 1,39-56
- Man 14 Den hellige Maximilian Kolbe* - Esek 1,2-5.24-28; Matt 17,22-27
- Tir 15 Esek 2,8-3,4; Matt 18,1-5.10-14
- Ons 16 (Den hellige Stefan av Ungarn) - Esek 9,1-7; 10,18-22; Matt 18,15-20
- Tor 17 Esek 12,1-12; Matt 18,21-19,1
- Fre 18 Esek 16,1-15.60.63 eller Esek 16,59-63; Matt 19,3-12
- Lør 19 (Den hellige Johannes Eudes) - Esek 18,1-10.13b.30-32; Matt 19,13-15
Tidebønn for uke 4
- SØN 20 20. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Ordsp 9,1-6; Ef 5,15-20; Joh 6,51-58
- Man 21 Den hellige Pius X (Den hellige Ragnvald) - Esek 24,15-24; Matt 19,16-22
- Tir 22 Jomfru Marias dronningverdighet - Esek 28,1-10; Matt 19,23-30
- Ons 23 (Den hellige Rosa av Lima) - Esek 34,1-11; Matt 20,1-16
- Tor 24 DEN HELLEGE BARTOLOMEUS - APOSTEL - Åp 21,9b-14; Joh 1,45-51
- Fre 25 (Den hellige Ludvig av Frankrike) (Den hellige Josef av Calasanz) - Esek 37,1-14; Matt 22,34-40
- Lør 26 Esek 43,1-7a; Matt 23,1-12
Tidebønn for uke 1
- SØN 27 21. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jos 24,1-2a.15-17.18b; Ef 5,21-32; Joh 6,60-69
- Man 28 Den hellige Augustin - 2 Tess 1,1-5.11b-12; Matt 23,13-22
- Tir 29 Johannes Døperens martyrdød - Jer 1,17-19; Mark 6,17-29
- Ons 30 2 Tess 3,6-10.16-18; Matt 23,27-32
- Tor 31 1 Kor 1,1-9; Matt 24,42-51

September

- Fre 1 1 Kor 1,17-25; Matt 25,1-13
- Lør 2 1 Kor 1,26-31; Matt 25,14-30
Tidebønn for uke 2
- SØN 3 22. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - 5 Mos 4,1-2.6-8; Jak 1,17-18.21b-22.27; Mark 7,1-8a.14-15.21-23
- Man 4 1 Kor 2,1-5; Luk 4,16-30
- Tir 5 1 Kor 2,10b-16; Luk 4,31-37
- Ons 6 1 Kor 3,1-9; Luk 4,38-44
- Tor 7 1 Kor 3,18-23; Luk 5,1-11
- Fre 8 JOMFRU MARIAS FØDSEL - Mi 5,1-4 eller Rom 8,28-30; Matt 1,1-16.18-23 (kortere: Matt 1,18-23)
- Lør 9 (Den hellige Peter Claverius) - 1 Kor 4,6-15; Luk 6,1-5
Kirkevigselfest i Trondheim Stift
Tidebønn for uke 3
- SØN 10 23. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jes 35,4-7a; Jak 2,1-5; Mark 7,31-37
Kirkevigselfest i St. Olav, Trondheim
- Man 11 1 Kor 5,1-8; Luk 6,6-11
- Tir 12 (Jomfru Marias hellige navn) - 1 Kor 6,1-11; Luk 6,12-19
- Ons 13 Den hellige Johannes Krysostomos - 1 Kor 7,25-31; Luk 6,20-26
- Tor 14 KORSETS OPPHØYELSE - 4 Mos 21,4c-9 eller Fil 2,6-11; Joh 3,13-17
- Fre 15 Jomfru Marias Smerter - Hebr 5,7-9; Joh 19,25-27 eller Luk 2,33-35
- Lør 16 De hellige Kornelius og Kyprian - 1 Kor 10,14-22; Luk 6,43-49
Tidebønn for uke 4
- SØN 17 24. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jes 50,5-9a; Jak 2,14-18; Mark 8,27-35
- Man 18 1 Kor 11,17-26.33; Luk 7,1-10
- Tir 19 (Den hellige Januarius) - 1 Kor 12,12-14.17-30a; Luk 7,11-17
- Ons 20 Den hellige Kim Taegon og hans ledsagere - 1 Kor 12,30b-13,13; Luk 7,31-35
- Tor 21 EVANGELISTEN MATTEUS - Ef 4,1-7.11-13; Matt 9,9-13
- Fre 22 1 Kor 15,12-20; Luk 8,1-3
- Lør 23 Den hellige Pius av Pietrelcina - 1 Kor 15,35-37,42-49; Luk 8,4-15
Tidebønn for uke 1
- SØN 24 25. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Visd 2,12. 17-20; Jak 3,16-4,3; Mark 9,30-37
- Man 25 Ordsp 3,27-34; Luk 8,16-18
- Tir 26 (Den hellige Kosmas og den hellige Damian) - Ordsp 21,1-6.10-13; Luk 8,19-21
- Ons 27 Den hellige Vincent av Paul - Ordsp 30,5-9; Luk 9,1-6
- Tor 28 (Den hellige Venceslas) (Den hellige Lorenzo Ruiz og hans ledsagere) - Fork 1,2-11; Luk 9,7-9
- Fre 29 DE HELLEGE ERKEENGLER MIKAEL, GABRIEL OG RAFAEL - Dan 7,9-10.13-14 eller Åp 12,7-12a; Joh 1,47-51
- Lør 30 Den hellige Hieronymus - Fork 11,9-12,8; Luk 9,44b-45
Tidebønn for uke 2

Oktober

- SØN 1 26. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - 4 Mos 11,25-29; Jak 5,1-6; Mark 9,38-48
- Man 2 De hellige verneengler - 2 Mos 23,20-23; Matt 18,1-5.10
- Tir 3 Job 3,1-3.11-17.20-23; Luk 9,51-56
- Ons 4 Den hellige Frans av Assisi - Job 9,1-12.14-16; Luk 9,57-62
- Tor 5 Job 19,21-27; Luk 10,1-12
- Fre 6 (Den hellige Bruno) - Job 38,1.12-21.39.36-38; Luk 10,13-16
- Lør 7 Vår Frue av Rosenkransen - Job 42,1-3.5-6.12-17; Luk 10,17-24
Tidebønn for uke 3
- SØN 8 27. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - 1 Mos 2,18-24; Heb 2,9-11; Mark 10,2-16 (*kortere*: Mark 10,2-12)
- Man 9 (Den hellige Dionysius og hans ledsagere) (Den hellige Johannes Leonardi) Gal 1,6-12; Luk 10,25-37
- Tir 10 Gal 1,13-24; Luk 10,38-42
- Ons 11 Gal 2,1-2.7-14; Luk 11,1-4
- Tor 12 Gal 3,1-5; Luk 11,5-13
- Fre 13 Gal 3,7-14; Luk 11,15-26
- Lør 14 (Den hellige Callistus I) - Gal 3,22-29; Luk 11,27-28
Tidebønn for uke 4
- SØN 15 28. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Visd 7,7-11; Heb 4,12-13; Mark 10,17-30 (*kortere*: Mark 10,17-27)
- Man 16 (Den hellige Hedvig) (Den hellige Margrete Maria Alacoque) - Gal 4,22-24.26-27.31-5.1; Luk 11,29-32
- Tir 17 Den hellige Ignatius av Antiokia - Gal 5,1-6; Luk 11,37-41
- Ons 18 EVANGELISTEN LUKAS - 2 Tim 4,10-17b; Luk 10,1-9
- Tor 19 (De hellige Johannes av Brebeuf, Isaak Jogues og deres ledsagere) (Den hellige Paul av korset) - Ef 1,1-10; Luk 11,47-54
- Fre 20 Ef 1,11-14; Luk 12,1-7
- Lør 21 Ef 1,15-23; Luk 12,8-12
Tidebønn for uke 1
- SØN 22 29. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Misjonssøndag - Jes 53,10-11; Heb 4,14-16; Mark 10,35-45 (*kortere*: Mark 10,42-45)
- I Oslo Katolske Bispedømme: Årsdag for bispevig-selen*
- Man 23 (Den hellige Johannes av Capestrano) - Ef 2,1-10; Luk 12,13-21
- Tir 24 (Den hellige Antonius Maria Claret) - Ef 2,12-22; Luk 12,35-38
- Ons 25 Ef 3,2-12; Luk 12,39-48
- Tor 26 Ef 3,14-21; Luk 12,49-53
- Fre 27 Ef 4,1-6; Luk 12,54-59
- Lør 28 DE HELLEGE APOSTLER SIMON OG JUDAS - Ef 2,19-22; Luk 6,12-16
Tidebønn for uke 2
- SØN 29 30. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jer 31,7-9; Hebr 5,1-6; Mark 10,46-52
- Man 30 Ef 4,32-5,8; Luk 13,10-17
- Tir 31 Ef 5,21-33; Luk 13,18-21

November

- Ons 1 Ef 6,1-9; Luk 13,22-30
- Tor 2 Allesjellers dag - 2 Makk 12,43-46; Rom 8,31-35.37-39; Joh 14,1-6 *eller* Visd 3,1-9; Rom 6,3-9; Matt 25,31-46 *eller* Jes 25,6,7-9; 1 Kor 15,20-24.25-28 *eller* Rom 5,5-11; Joh 11,17-27 *eller* Matt 11,25-30
- Fre 3 (Den hellige Martin av Porres) - Fil 1,1-11; Luk 14,1-6
- Lør 4 Den hellige Karl Borromeus* - Fil 1,18b-26; Luk 14,1,7-11
Tidebønn for uke 3
- SØN 5 ALLEHELGENSDAG** - Åp 7,2-4.9-14; 1 Joh 3,1-3; Matt 5,1-12a
- Man 6 Fil 2,1-4; Luk 14,12-14
- Tir 7 Fil 2,5-11; Luk 14,15-24
- Ons 8 Fil 2,12-18; Luk 14,25-33
- Tor 9 LATERANKIRKENS VIGSELSFEST - Esek 37,1-2.8-9,12 *eller* 1 Kor 3,9b-11.16-17; Joh 2,13-22
- Fre 10 Den hellige Leo den Store - Fil 3,17-4,1; Luk 16,1-8
- Lør 11 Den hellige Martin av Tours - Fil 4,10-19; Luk 16,9-15
Tidebønn for uke 4
- SØN 12 32. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - 1 Kong 17,10-16; Hebr 9,24-28; Mark 12,38-44 (*kortere*: Mark 12,41-44)
- Man 13 Tit 1,1-9; Luk 17,1-6
- Tir 14 Tit 2,1-8,11-14; Luk 17,7-10
- Ons 15 (Den hellige Albert den Store) - Tit 3,1-7; Luk 17,11-19
- Tor 16 (Den hellige Margrete av Skottland) (Den hellige Gjertrud) - Filem 7-20; Luk 17,20-25
- Fre 17 Den hellige Elisabeth av Ungarn - 2 Joh 4-9; Luk 17,26-37
- Lør 18 (Vigselsfesten for Peters og Paulus' basilikaer) - 3 Joh 5-8; Luk 18,1-8
Tidebønn for uke 1
- SØN 19 33. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Dan 12,1-3; Hebr 10,11-14.18; Mark 13,24-32
- Man 20 Åp 1,1-4; 2,1-5a; Luk 18,35-43
- Tir 21 Jomfru Marias fremstilling i templet - Sak 2,14-17; Matt 12,46-50
- Ons 22 Den hellige Cecilia* - Åp 4,1-11; Luk 19,11-28
- Tor 23 (Den hellige Klemens I) (Den hellige Kolumban) - Åp 5,1-10; Luk 19,41-44
- Fre 24 Den hellige Andreas Dung-Lac og hans ledsagere - Åp 10,8-11; Luk 19,45-48
- Lør 25 Den salige Niels Steensen - Åp 11,4-12; Luk 20,27-40
Tidebønn for uke 2
- SØN 26 KRISTI KONGEFEST** - Dan 7,13-14; Åp 1,5-8; Joh 18,33b-37
- Man 27 Åp 14,1-3.4b-5; Luk 21,1-4
- Tir 28 Åp 14,14-20; Luk 21,5-11
- Ons 29 Åp 15,1-4; Luk 21,12-19
- Tor 30 DEN HELLEGE ANDREAS - Rom 10,9-18; Matt 4,18-22

Desember

- Fre 1 Åp 20,1-4.11-21.2; Luk 21,29-33
- Lør 2 Åp 22,1-7; Luk 21,34-36
Tidebønn for uke 1
- SØN 3** Med dette begynner lesetekstene for år C og (hverdager:) år 1
1. SØNDAG I ADVENT - Jer 33,14-16; 1 Tess 3,12-4,2; Luk 21,25-28.34-36
- Man 4 (Den hellige Johannes av Damaskus) - Jes 2,1-5; Matt 8,5-11
- Tir 5 Jes 11,1-10; Luk 10,21-24
- Ons 6 (Den hellige Nikolas av Myra*) - Jes 25,6-10a; Matt 15,29-37
- Tor 7 Den hellige Ambrosius - Jes 26,1-6; Matt 7,21.24-27
- Fre 8 JOMFRU MARIAS UPLETTEDE UNFANGELSE** - 1 Mos 3,9-15.20; Ef 1,3-6.11-12; Luk 1,26-38
- Lør 9 (Den hellige Juan Diego Cuauhtlatotzin) - Jes 30,19-21.23-26; Matt 9,35-1.6-8
Tidebønn for uke 2
- SØN 10 2. SØNDAG I ADVENT** - Bar 5,1-9; Fil 1,4-6.8-11; Luk 3,1-6
- Man 11 (Den hellige Damasus I) - Jes 35,1-10; Luk 5,17-26
- Tir 12 (Vår Frue av Guadalupe) - Jes 40,1-11; Matt 18,12-14
- Ons 13 Den hellige Lucia* - Jes 40,25-31; Matt 11,28-30
- Tor 14 Den hellige Johannes av korset* - Jes 41,13-20; Matt 11,11-15
- Fre 15 Jes 48,17-19; Matt 11,16-19
- Lør 16 Sir 48,1-4.9-11; Matt 17,10-13
Tidebønn for uke 3
- SØN 17 3. SØNDAG I ADVENT** - Sef 3,14-18a; Fil 4,4-7; Luk 3,10-18
- Man 18 Jer 23,5-8; Matt 1,18-24
- Tir 19 Dom 13,2-7.24-25a; Luk 1,5-25
- Ons 20 Jes 7,10-14; Luk 1,26-28
- Tor 21 (Den hellige Peter Canisius) - Høys 2,8-14 *eller* Sef 3,14-18; Luk 1,39-45
- Fre 22 1 Sam 1,24-28; Luk 1,46-56
- Lør 23 (Den hellige Johannes av Kety) - Mal 3,1-4.23-24; Luk 1,57-66
Tidebønn for uke 4
- SØN 24 4. SØNDAG I ADVENT** - Mi 5,1-4a; Heb 10,5-10; Luk 1,39-45
- Julaften - vigilien:** Jes 62,1-5; Apg 13,16-17.22-25; Matt 1,1-25
- Man 25 KRISTI FØDSELSFEST**
- 1. Julemesse - Midnattsmessen:** Jes 9,2-7; Tit 2,11-14; Luk 2,1-14
- 2. Julemesse - Messen ved daggrø:** Jes 62,11-12; Tit 3,4-7; Luk 2,15-20
- 3. Julemesse - Juledag:** Jes 52,7-10; Hebr 1,1-6; Joh 1,1-18 (*kortere*: Joh 1,1-5.9-14)
- Tir 26 DEN HELLEGE STEFAN - KIRKENS FØRSTE MARTYR - Apg 6,8-10; 7,54-59; Matt 10,17-22
- Ons 27 DEN HELLEGE EVANGELISTEN JOHANNES - 1 Joh 1,1-4; Joh 20,2-8
- Tor 28 DE USKYLDIGE BARN I BETLEHEM - 1 Joh 1,5-2,2; Matt 2,13-18
- Fre 29 (Den hellige Thomas Becket) - 1 Joh 2,3-11; Luk 2,22-35
- Lør 30 Joh 2,12-17; Luk 2,36-40
Tidebønn for uke 1
- SØN 31 DEN HELLEGE FAMILIE** - Sam 1,20-22.24-28; 1 Joh 3,1-2.21-24; Luk 2,41-52 *eller* Sir 3,2-6.12-14; Kol 3,12-21; Matt 2,13-15.19-23

Kommuner med minst 50 katolikker pr. 31.12.2004

Det er viktig å være klar over at dette er en oversikt over antall "tilskuddsutløsende" katolikker. Dette er på langt nær alle de katolikker som har lovlig og varig opphold i Norge. Se ellers kommentaren nedenfor.

KOMMENTARER

Ved utgangen av 2004 hadde 89 kommuner minst 50 registrerte katolikker som det offentlige har godkjent som tilskuddsutløsende; elleve (11) færre enn året før. Tolv kommuner hadde minst 500 registrerte katolikker ved årsskiftet (én kommune færre).

I tre menigheter bodde flere katolikker i en annen kommune enn i den som sognekirken ligger i: Skien kommune (509) har 162 flere katolikker enn Porsgrunn, Sandefjord (375) har 68 flere enn Tønsberg, Rana (85) har 7 flere enn Vefsn.

Av de kommunene som har minst 50 katolikker, er de ti med høyest katolsk befolkningsandel Askim (2,53%), Oslo (2,51%), Rælingen (1,95%), Skedsmo (1,81%), Lørenskog (1,75%), Bergen (1,69%), Bærum (1,59%), Tinn (1,55%), Kristiansand (1,51%) og Moss (1,50%).

Nord for Dovre kommer Hammerfest høyest, med en katolsk befolkningsandel på 1,31 prosent.

Det må understrekes at tallene verken er sammenlignbare med fjorårets tall, eller med det man må regne som den reelle situasjon. Det offentlige har ved en forskriftsendring innført krav om dokumentasjon av alle medlemmer med fullt 11-sifret fødselsnummer, og det har vært store vanskeligheter med det. I Asker gikk det helt galt (fra 660 til 140) ved innrapportering. Som regel har det ikke vært fullt så spektakulære utslag, men over det hele har det vært en nedgang som verken skyldes noen tidligere overrapportering, eller utmeldingsbølger, utflytting eller dødsoverskudd. Det har også vært problemer til at det offentlige har foretatt sin kontroll av medlemsmassen med feil stikkdato, slik at katolikker som hadde utvandret etter stikkdato 1. januar 2005, men før den feilaktige kontrolldatoen 11. oktober

2005, er blitt underkjent som utflyttede. Det er også en lang rekke uavklarte spørsmål, som den utstrakte offentlige tildeling av midlertidige personnummer (ikke tilskuddsutløsende) - de blir ikke automatisk "oppdatert" til vanlige personnummer etter at vedkommende får vanlig oppholdstillatelse.

Hva gjelder det reelle antall katolikker i Norge (personer som er katolsk døpt eller som har lovgyldig konvertert, og som ikke er lovgyldig utmeldt senere), kan det beregnes til å ligge såpass meget høyere at man som tommelfingerregel kan si at tallene og prosentandelene ovenfor kunne økes vesentlig for nesten alle kommuner - ja, fordobles i endel tilfeller.

Neste år vil et annet fenomen gjøre et innhugg på medlemsstatistikken. Da iverksetter det offentlige det prinsipp at dersom f.eks. en katolikk skulle være feilaktig oppført som medlem i Den norske kirke eller i et annet trossamfunn, eller hos humanetikerne, vil tilskuddet ikke utbetales. Det vil innebære betydelige besparelser for det offentlige, men det er i strid med alminnelig rettsoppfatning "å rette baker for smed". Et forslag fra den katolske kirke (Trondheim Stift) til oppklarende undersøkelsesprosedyrer ved avdekking av dobbeltregistrering har departementet ikke villet gå inn på. Det vil også bli et tallmessig tiltagende problem at selvmotsigelser og huller i lovverket selv er med på å produsere dobbeltregistreringer. Dette er problemer som Den katolske kirke har påpekt ved en rekke anledninger, uten at noe særlig er blitt gjort fra offentlig hold for å skaffe seg overblikk over fallgrubene og utvikle lovmessige og datamessige løsninger for å avskjære dem.

CT

Kommune	Antall
Oslo (Oslo)**	13.300
Bergen (Hordaland)*	4044
Bærum (Akershus)*	1666
Stavanger (Rogaland)*	1568
Trondheim (Sør-Trøndelag)*	1416
Kristiansand (Vest-Agder)*	1150
Skedsmo (Akershus)*	763
Sandnes (Rogaland)	682
Fredrikstad (Østfold)*	642
Lørenskog (Akershus)	538
Skien (Telemark)	509
Drammen (Buskerud)*	505
Moss (Østfold)*	420
Arendal (Aust-Agder)*	381
Sandefjord (Vestfold)+	368
Askim (Østfold)*	356
Tromsø (Troms)*	350
Porsgrunn (Telemark)*	347
Sarpsborg (Østfold)	336
Ullensaker (Akershus)+	314
Oppegård (Akershus)	303
Ski (Akershus)+	303
Tønsberg (Vestfold)*	300
Haugesund (Rogaland)*	293
Rælingen (Akershus)	289
Bodø (Nordland)*	271
Nittedal (Akershus)	265
Larvik (Vestfold)*	246
Halden (Østfold)*	239
Nesodden (Akershus)+	239
Ålesund (Møre og Romsdal)*	231
Sola (Rogaland)	214
Nedre Eiker (Buskerud)	205
Karmøy (Rogaland)	196
Ringerike (Buskerud)*	194
Horten (Vestfold)	189
Hamar (Hedmark)*	176
Lier (Buskerud)	169
Nøtterøy (Vestfold)	158
Eidsvoll (Akershus)	149
Vestby (Akershus)	148
Rygge (Østfold)	146
Kongsvinger (Hedmark)#	145
Ås (Akershus)#	142
Asker (Akershus)	140
Molde (Møre og Romsdal)*	137
Kongsberg (Buskerud)+	135
Gjøvik (Oppland)	129
Hammerfest (Finnmark)*	121
Grimstad (Aust-Agder)	112
Ringsaker (Hedmark)	105
Fet (Akershus)	102
Tinn (Telemark)#	99
Kristiansund (Møre og Romsdal)*	98
Sørumsund (Akershus)	98
Vennesla (Vest-Agder)	98
Fjell (Hordaland)	97
Levanger (Nord-Trøndelag)*	96
Stord (Hordaland)+	94
Frogn (Akershus)	91
Røyken (Buskerud)	87
Stjørdal (Nord-Trøndelag)+	87
Rana (Nordland)#	85
Nes (Akershus)	83
Nannestad (Akershus)	81
Flora (Sogn og Fjordane)+	79
Stange (Hedmark)	78
Vefsn (Nordland)*	78
Askøy (Hordaland)	76
Lillehammer (Oppland)*	75
Eidsberg (Østfold)	73
Strand (Rogaland)	69
Mandal (Vest-Agder)#	67
Holmestrand (Vestfold)	64
Narvik (Nordland)*	64
Namsos (Nord-Trøndelag)+	63
Os (Hordaland)	62
Time (Rogaland)	62
Søgne (Vest-Agder)	58
Alstahaug (Nordland)	57
Enebakk (Akershus)	57
Stokke (Vestfold)	57
Harstad (Troms)*	56
Elverum (Hedmark)	55
Fræna (Møre og Romsdal)	53
Flekkefjord (Vest-Agder)	52
Kvinnerød (Hordaland)+	52
Voss (Hordaland)	52
Gjerdrum (Akershus)	51
Sør-Varanger (Finnmark)#	50

* katolsk sognekirke i denne kommunen;
kat. kapell; + kat. messested

Oskar Skarsaune:

Den ukjente Jesus

– nye kilder til hvem Jesus virkelig var?

Avenir Forlag 2005

Noen der ute som begynner å bli lei av fenomenet *Da Vinci-koden*, inkludert alle motbøkene den har utløst? De som grundig viser hvordan Dan Browns kilder som historisk materiale ikke er verdt papiret de er skrevet på, selv om det er blitt en spennende krim ut av det? Da har jeg en god nyhet: "Den ukjente Jesus – nye kilder til hvem Jesus virkelig var?" er ikke en slik klassisk motbok. Den er mye mer enn det.

Forfatterens intensjon er å benytte interessen rundt *Da Vinci-koden* til å si noe om hva slags kilder vi har til å vite noe om Jesus, hvor gamle de er og hva man kan si om deres pålitelighet.

Etter et svært underholdende første kapittel der han rekonstruerer hvordan en rekke tilfeldigheter skapte den moderne myten som er gjengitt av Dan Brown, konkluderer han (s.40): Hvis dette [at Browns research er overflatisk og hans metoder uvitenskapelige], har det da noen hensikt å etterprøve alle disse forfatternes ulike historiske påstander? ["Forfattere" i flertall, for han undersøker også Browns hovedkilde, *Hellig blod, hellig gral*.] Jeg tenker: ja – for underveis kan det være mye interessant å lære om den faktiske historien. Jeg har lært en god del selv under arbeidet med denne boken, og jeg tenker som min amerikanske fagkollega Bart Ehrman gjør i sin utmerkede *Truth and Fiction in The Da Vinci Code*: Slike bøker vekker interesse i brede kretser for nettopp de spørsmål Ehrman og andre har viet sitt forskerliv til. Hvorfor da ikke nytte sjansen til å drøfte disse spørsmålene som så mange er opptatt av?"

Dette er med andre ord en populærvi-

tenskapelig fremstilling, og den rommer utrolig mye. På mystisk vis klarer Skarsaune å spinne en rød tråd som fører leseren gjennom så ulike temaer som gralsfortellingene, Maria Magdalena (i Bibelen og i det rike legendestoffet som finnes), gnostikere, Thomasevangeliet, Q-kilden og Jesus i Kashmir... De færreste har vel et forhold til alle disse temaene, men de fleste har hørt om noen av dem – og de går relativt i ett i manges bevissthet. "Det var noe med det og det, men hva var det egentlig? Dødehavsrollene og Nag Hammadi-biblioteket, er det det samme, eller ikke?" I denne boken får man sjansen til å sortere ting og til å lære ganske mange tankevekkende fakta. For eksempel:

"Av alle bevarte skrifter fra antikken som stammer fra tilhengere av Jesus, er det ingen som tegner ham mer menneskelig enn de fire vi har i Det nye testamente. Søker man en menneskelig Jesus som lever seg inn i menneskers sorg, som selv gråter, er sulten, tørst, som er lei seg og blir sint, da er det bare i de fire nytestamentlige evangeliene man finneren slik Jesus, ikke i de andre (s.112)."

De ulike kapitlene i boken har ganske ulik vanskelighetsgrad. Noen er umiddelbart tilgjengelige, som rekonstruksjonen av hvordan historien bak *Da Vinci-koden* oppsto eller det fine kapittelet om Maria Magdalena. Andre er litt vanskeligere, særlig det som handler om Thomasevangeliets forhold til synoptikerne (det vil si Matteus, Markus og Lukas) og Q-kilden (en kilde bibelforskerne mener både Matteus og Lukas har brukt da de skrev sine evangelier). Til hjelp for leseren har forfatteren laget en sammenfatning av dette kapittelet som kan erstatte detaljgjennomgangen. Men for den bibelfaginteresserte er dette kanskje bokens aller mest interessante kapittel. Og det er forbilledlig på en måte de andre delene av boken også er: Skarsaune tydeliggjør, i motsetning til hva mange forfattere dessverre har for vane, hva slags grunnlag han har for sine konklusjoner: Om de er relativt sikre, hva som bygger på andre teorier eller ulike rekonstruksjoner. Boken får med andre ord leseren til å tenke. Hvert kapittel inneholder også litteraturlister til videre fordypning.

Den ukjente Jesus er på kort tid blitt en bestselger, noe som utvilsomt skyldes koblingen til *Da Vinci-koden*. Men den fortjener mange lesere på grunn av alle sine andre kvaliteter. Den er dessuten

velskrevet og inneholder mye underfundig humor. Trenger du en bok til lange romjulsdager med appelsinskall på peisen, filttøfler og kanelte: Kjøp denne!

HHØ

Karl Rahner:

Troens erfaringer

St. Olav forlag 2005

Karl Rahner regnes som en av forrige århundrets mest betydelige teologer og han var både kjent og nærmest beryktet for sin skarpsindighet og viten. Han trengte dypere enn de fleste, men i denne boken virker det som om ringen er sluttet og den store teolog vender tilbake til utgangspunktet, til det enkle og grunnleggende. Innsikten har gjort ham ydmyk og forordets forfatter og mange årige venn sier at han selv kalte disse tekstene "forsøk". Som teolog holdt han "Guds absolutte mysterium som teologiens eneste avgjørende objekt" og dette livsverk i Kirkens og Gud tjeneste munn i denne bok ut i bønn og vitnesbyrd:

Uendelige Gud, du er den første og den siste erfaring i mitt liv. ...du er kommet i meg gjennom dåpens vann og ånd. ...Du har grepet meg, og jeg har ikke "begrepet" deg.

Boken er delt opp i kapitler som kan leses uavhengig, som meditasjoner eller åndelig veiledning. Bønnen er aldri langt unna og ofte slår Rahner over i å snakke direkte til Gud og leseren får ta del i et inderlig og levende Gudsforhold. Tekstene er frie for banaliteter og er dyp og slitesterk åndelig føde.

Rahner begynner med vår tros begynnelse, dåpen, og rekker på de få sidene å favne hele menneskelivet. Ut fra sin

livserfaring vitner han om en krevende Gud, men samtidig og fremfor alt en barmhjertig Gud som virker sin ubegripelige mening i oss slik vi er og i vår hverdag. Teologen og læreren er blitt en følgessvenn som oppmuntrer til å akseptere seg selv, ha hverdagen kjær, være trofast og tålmodig. Men her er ingen trendy «simple living», snarere en mann som kan identifisere seg med Job. Rahners åndelighet er uløselig knyttet til medmennesker og Kirkens fellesskap. Vel vitende om at det kan være et høyst ufullkomment fellesskap viser han likevel det radikale i denne livsvei. Derfor skjuler denne korte boken med den tilforlatelige tittelen "Troens erfaringer" et dypt og rystende budskap. Et ærlig kristenliv, om det er aldri så enkelt, vil uvegerlig føre til korset og mysteriet.

Sr. Ane Elisabet Røer OP

Walter Kasper: Enhetens sakrament

St. Olav forlag 2005

Det er all grunn til å interessere seg for hva lederen for Vatikanets enhetsråd, kardinal Walter Kasper, skriver om eukaristien i «Enhetens sakrament. Eukaristi og Kirke». Boken ble utgitt i Tyskland i 2004 og kom på St. Olav forlag nå i høst.

Boken kom til det eukaristiske år som ble avsluttet ved bispesynoden i Roma i oktober, og den er ment å ville gi en dypere forståelse av eukaristien og sammenhengen mellom eukaristi og Kirke.

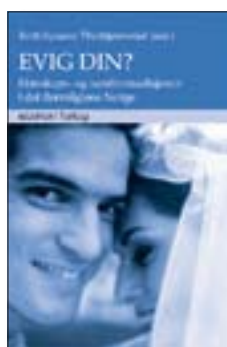
Boken har seks ulike bidrag – et innlegg om eukaristiens betydning for menighetenes gudstjenesteliv fra kardinalens tid som biskop i Rottenburg-Stuttgart, to bibelsk orienterte meditasjoner, et bidrag som tar opp økumeniske aspekter, og to ment for en teologisk fordypning.

Eukaristien er kilde, midtpunkt og høydepunkt i det kristne liv og i Kirkens liv og pastorale virksomhet, slår kardinalen fast, med henvisning til Johannes Paul IIs *Ecclesia de eucharistia* (2003). I den har vi "det inderligste fellesskap med Jesus Kristus, og i ham også i hverandre". Fellesskap og kirke står sentralt i utlegningen. I århundrenes løp har det utviklet seg en uheldig individualisering og privatisering av eukaristiforståelsen og den eukaristiske praksis. Visst har eukaristien en dypt personlig *communio*, den kirkelige *communio* må ikke mistes av syne. Den har også viktige etiske aspekter; man kan ikke dele det eukaristiske brød uten samtidig å dele det daglige.

Økumenikk er et annet sentralt punkt. Det er og forblir en anstøts-sten at det sakrament som fremfor noe er enhetens, også er det sakrament der kirkesplittelsen blir mest synlig og påtagelig. Kasper advarer mot billige løsninger på enhetens vei; som enhetens sakrament ikke er mulig uten tilgivelsens, botens sakrament, i den enkeltes liv, finnes det heller ingen økumenisk enhet uten omvendelse og fornyelse.

Det er en liten og innholdsmettet bok som fortjener å bli lest.

ABH

Berit Synøve Thorbjørnsrud (red.):

Evig din?

Abstrakt forlag 2005

Eg fekk i handa ei 300 sider tjukk fagbok om ekteskap og samlivstradisjonar i det fleirreligiøse Noreg. Sosialantropolog og religionshistorikar Berit Thorbjørnsrud har fått med seg seks ekspertar innan

juss, statistikk, religionshistorie, teologi og sosialantropologi. Eg sette meg ned og las med litt skepsis, for dette var vel tunge saker. Redaktøren av boka stiller i innleiinga spørsmål om kjende problemstillingar som kvinneundertrykking og trusfridom. Thorbjørnsrud vil ha meir debatt, og det er difor ho gjev ut denne boka. For at eg skal kunna kasta meg inn i debatten med saklege argument. Kvitta meg med fordømar og sjå ting slik dei faktisk er.

Så eg les vidare med godt mot, og kjem til del to, juss og statistikk. Her finn eg mellom anna oversikt over nasjonaliteten til dei som giftar seg i Noreg. Så kom ikkje her og klag over alle norske menn som "kjøper" utanlandsk ektefelle. Norske kvinner ligg berre ein prosent bak.

Så kjem del tre i boka: Religionsundervisning med romantisk vinkling. Dei store verdsreligionane sine forskjellige måtar å ta vare på kjærleiken mellom kvinne og mann. Korleis dei går inn i ekteskapet, og ikkje minst korleis dei kjem seg ut av knipa etterpå. Lutheranarar, katolikkar, jødar, muslimar, hinduar, sikhar og buddhistar. Her er òg med ortodokse, metodistar, baptistar, pinsevener, frie evangeliske, adventistar, mormonarane, Jehovas vitne, Smiths vener, Oslo Kristne Senter, og til slutt humanetikarane. Kvart kapittel skrive av fagpersonar med spesiell kjennskap til emnet, på eit enkelt og flytande språk, utan framandord og vanskelege vendingar.

Var eg lærar, ville eg gripa denne boka med glede og bruka ho i undervisning. Forfattarane gjev ei grei innføring i kvar religion, pluss talfakta og historikk som bakgrunn for å skildra kva dei som skal gifta seg opplever i sine forskjellige trussamfunn. Kapittelet om katolske ekteskapstradisjonar er skrive av Nora Stene Preston, og eg nikkar meg gjennom sidene, men finn òg ting eg slett ikkje har visst før. Artig er det å lesa om jødane som meiner at ein kvar mann som ikkje har hustru, eigentleg ikkje er eit menneske, og det er ei religiøs plikt for mannen å setje barn til verda. Medan det å få barn for kvinna er ein menneskerett.

Boka "Evig din?" kjem eg nok til å ha liggjande på nattbordet lenge, mest i undring over kor ufatteleg mykje styr me menneske lagar i stand for å få vera i lag med den me likar best.

Ingvild Sjo

NORGE

Klosteret på Tautra blir selvstendig

”Vi har feiret med store gledesrop, dobbelt klokkeklang og iskrem med karamellsaus pluss mormors gamle havremakroner: Generalkapitlet vårt har i går enstemmig godtatt at vi skal få status som selvstendig, autonomt kloster. Det betyr at 25 mars - syv år etter grunnleggelsen, er grunnleggingsfasen over. Da skifter vi vår stabilitet til Tautra, klipper navlestrengen, har ikke lenger Mother Gail som abbedisse, men velger vår egen selvstendige priorinne, med alle myndigheter (...)

Be for oss i prosessen frem til da, som blir viktig for vår forståelse av egen identitet og selvstendighet.”

Sr. Hanne Maria

I overkant av 600 personer fulgte bispevielsen direkte på internett

Bispevielsen av Bernt Eidsvig som ny biskop av OKB den 22. oktober ble i sin helhet direktesendt over internett. Selv om dette var særlig interessant for alle troende i Oslo Katolske Bispedømme, var det derfor også mulig for interesserte i hele verden å følge med på ordinasjonen av biskop Bernt Eidsvig. Og i overkant av 600 personer fulgte altså bispevielsen direkte på internett. I tillegg til de nøyaktig 623 som fulgte vielsen direkte, har ved utgangen av november måned hele 3180 personer (maskiner) vært innom og sett sendingen. Videoen fra bispevielsen vil være tilgjengelig i enda noen uker på www.katolsk.no

Biskop Eidsvig støttet opprettelsen av Adám

Før den offisielle åpningen av Den norske kirkes kirkemøte på Lillehammer den 14. november, markerte stiftelsen Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep åpningen av Adám - et tilbud til menn utsatt for vold og seksuelle overgrep. 16 kirkeledere i Norge, deriblant biskopen av Oslo Katolske Bispedømme, Bernt Eidsvig, skrev i den forbindelse under på et felles opprop om et samfunnsproblem som beskrives som ”underkjent, fornektet og i stor

grad neglisjert”. I oppropet støtter de også opprettelsen av Adám.

På pressekonferansen på Lillehammer refererte biskop Eidsvig, som altså var gjest på kirkemøtet, til de store misbruksskandalene i Den Katolske Kirke:

- Det er ingen hemmelighet at Den katolske kirke har rystet i sine grunnvoller etter at det har skjedd misbruk av unge gutter. I mange tilfeller er ofrene også blitt oppfordret til å tilgi. Dette har kostet kirken mye i troverdighet, men kostnaden har vært enda større for ofrene. Jeg håper på nært og godt samarbeid med Adám, som jeg vil støtte på alle måter.

I overkant av 600 personer fulgte bispevielsen direkte på internett. Bispevielsen av Bernt Eidsvig som ny biskop av OKB den 22. oktober ble i sin helhet direktesendt over internett. Selv om dette var særlig interessant for alle troende i Oslo Katolske Bispedømme, var det derfor også mulig for interesserte i hele verden å følge med på ordinasjonen av biskop Bernt Eidsvig. Og i overkant av 600 personer fulgte altså bispevielsen direkte på internett. I tillegg til de nøyaktig 623 som fulgte vielsen direkte, har ved utgangen av november måned hele 3180 personer (maskiner) vært innom og sett sendingen. Videoen fra bispevielsen vil være tilgjengelig i enda noen uker på www.katolsk.no

VERDEN

Kristne jenter halshogd i Indonesia

Pave Benedikt XVI beklaget i oktober «de barbariske mord» på tre kristne jenter som ble halshogd på skolevei i Indonesia. Paven bad for fred mellom muslimer og kristne i området.

Seks menn bevæpnet med macheter hadde overfalt jentene som var mellom 16 og 19 år, og tatt med seg de avhogde hodene som de satte fra seg på forskjellige steder. Ved de hodeløse likene i brune skoleuniformer hadde de lagt en melding om at de ville ta livet av 100 kristne tenåringer.

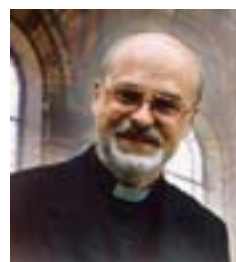
Mellom 1998 og 2001 ble 2000 mennesker drept i samme området av øya

Sulawesi. Etter en overenskomst avtok så de verste voldsomhetene, men av og til kommer nye angrep på kristne, som da 22 ble bombdrept i den kristne byen Tentena i mai i år. Angrepene har tiltatt i høst, også etter halshoggingene i oktober.

Vatikanet fordømmer uttalelser mot Israel

Vatikanet fordømte i høst uttalelser fra Irans president Mahmoud Ahmadinejad mot Israels rett til å eksistere: At Israel måtte utslettes fra kartet. Pavens pressetalsmann Joaquín Navarro-Valls nevnte ikke hvem som hadde sagt hva, men at «visse uttalelser som fornektet staten Israels rett til å eksistere, er svært alvorlige og uakseptable». Han fordømte også både Islamske Jihads terrorråd mot Israel, og Israels gjengjeldelser.

Svensk økumenikk fortsetter trass i lutherske homovelsignelser

Biskop Anders Arborelius

Den katolske biskop Anders Arborelius av Stockholm uttalte i anledning av Svenska Kyrkans vedtak om å velsigne homofile par som har inngått

registrert partnerskap, at den katolske kirke ikke vil bryte av den økumeniske dialogen med lutheranerne.

- Den katolske Kirke tar bestemt avstand fra diskriminering av homoseksuelle, og uroes av de hatforbrytelser de rammes av som han i en pressemelding i oktober. Men vi beklager dypt at Svenska Kyrkan innfører en spesiell velsignelsesakt for homoseksuelle par. Vedtaket er et farvel med den kristne lære på at det seksuelle samliv kun hører hjemme i et ekteskap mellom mann og kvinne, det hellige forbund som Gud selv har innstiftet. Men beslutningen leder ikke til at vi avbryter den økumeniske dialogen ... Men dessverre vanskeliggjør beslutningen den fremtidige dialog og utvider kløften mellom oss. Men med Guds hjelp vil vi fortsette samtalen fordi Kristus forplikter oss til å be og arbeide for synlig enhet slik

at verden skal komme til tro, sa biskop Arborelius.

40 år etter Annet Vatikankonsil

Høsten for 40 år siden var innspurten for Annet Vatikankonsil, og de siste måneder er de konsilsdokumenter som ble utgitt mot slutten behørig gjenkalt av Paven. Han trakk blant annet frem «Nostra Aetate» om Kirkens forhold til de ikkekristne religioner, som uttrykte katolikkens «særlige bånd» til jødene og «høyaktelse» for muslimerne.

Av de ti andre dokumentene som kom denne høsten kan nevnes «Dignitatis humanae» (om religionsfrihet), «Ad gentes» (om misjon) og «Gaudium et spes» (om Kirken i den aktuelle verdenssituasjon).

Men særlig kunne fremheves «Dei Verbum» (om Guds åpenbarte ord) – dette ble markert i Oslo med et økumenisk bibelseminar arrangert av Det norske Bibelselskap og andre i november. Blant deltagerne og foredragsholderne var også de katolske biskoper Bernt Eidsvig og Gerhard Schwenzer. Sistnevnte har i flere år vært med i Bibelselskapets oversettelsesarbeid med revisjonen av 1978/85-Bibelen. Et slikt økumenisk bibelsamarbeid ville ikke vært så naturlig for 40 år siden.

Det drøyt tre år lange konsilets siste dag var 8. desember 1965. Bare en drøy uke før 40-årsdagen utropte Paven en særlig generalavlat for den dagen, altså dessverre med så knapt forvarsel at mange av dem som måtte ha ønsket å vinne denne konsilsavlaten neppe ble klar over muligheten før dagen var forbi.

Forbedringer i Vietnam

Ordinasjonen av 57 nye katolske prester i Hanoi i november, foretatt av en kardinal fra Vatikanet, er bare ett av tegnene på et vesentlig forbedret klima mellom landets kommunistiske regime og kirken. Omtrent samtidig med kardinal Crescenio Sepes besøk kom meldingen om at Paven hadde kunnet opprette et nytt bispedømme, Ba Ria i et område sør for Saigon (Hochiminhbyen) som er 25 % katolsk. Det er første gang siden den kommunistiske seier i 1975 at noe slikt tillates. Det nye bispedømmet omfatter provinsen Ba Ria-Vung Tau, hvorfra mange av de vietnamsiske katolikker i Norge stammer.

Det anslås i Vietnam at 80-90 prosent av katolikkene praktiserer sin religion.

Overgrep i Kina

Vatikanet har kommet med en skarp fordømmelse av arrestasjonen av seks prester og mishandlingen av 16 nonner i Kina. Episodene fant sted i forskjellige landsdeler i november. Prestene arbeidet i den katolske undergrunnskirkes bispedømme Zhengding i provinsen Hebei. Fransiskanersøstrene som ble banket opp i storbyen Xian var alle i 30- eller 40-årene. De ble så grundig forslått at en av dem risikerer permanent lammelse, og en annen ble blind på et øye. Andre fikk skader til hode, bryst, ansikt og ben, melder det italienske katolske nyhetsbyrået Asianews.it. Søstrene ble forsøkt fjernet fra en skole som kirken eier og driver.

Meksikanske martyrer saligkåret

Nesten åtti år etter de ble drept av regjeringen ble 13 katolske martyrer fra kirkefølgelsestiden saligkåret på en stor idrettsstadion i den meksikanske storbyen Guadalajara. Den portugisiske kardinal Jose Saraiva Martins, leder for Helligkåringkongregasjonen i Vatikanet, ledet saligkåringssessen i november. Pave Benedikt XVI sa i et videobudskap vist på storskjermer for de 55.000 messebesøkende at martyrene var «vedvarende forbilder som stimulerer til forsvar av troen og tiltro til dagens samfunn», melder det amerikanske katolske nyhetsbyrået Catholic News Service.

Dødsstraff brennemerkes

Land som fortsatt praktiserer dødsstraff legitimerer en «dødens kultur». Det uttalte den katolske legbevegelsen Sant'Egidio i forkant av to henrettelser i USA i november. I mange deler av verden har nasjonene begrepet at «dødsstraff er arkaisk og barbarisk, som slaveri og tortur også er det ... Dødsstraffen er et voldsomt nederlag for en livets kultur». Selv om dødsstraffens forsvarere har som ønske å bekjempe vold og død, er statssanksjonerte henrettelser en legitimering av dødens kultur, sa Sant'Egidios talsmann Mario Marazziti, ifølge Catholic News Service.

Omtrent på samme tid fornyet og skjerpet den amerikanske katolske bispekonferanse sin fordømmelse av dødsstraff.

Første katolske britiske ambassadør til Paven

Diplomatiske forbindelser mellom Storbritannia og Pavestolen ble gjenopprettet i 1914, men Londons UD foreskrev i et memo i 1917 at den britiske sendemann «må ikke være fylt med utenkende age overfor Paven» (egentlig: unreasoning awe). Altså: Ingen katolikk, takk! Nå har London gått bort fra at bare protestanter kan være vaticanambassadører, og for første gang er en katolikk sendt – den 35 år gamle Francis Campbell.

Paven får beholde passet

Den tyske regjering har bekreftet at pave Benedikt XVI – som er statsoverhode i Vatikanstaten - kan beholde sitt tyske pass. Dette ble et stridsspørsmål etter at en parlamentariker fra partiet «De Grønne», Hans-Christian Ströbele, ville gjøre gjeldende at dette streid mot den nasjonale lovgivning som forbyr dobbelt statsborgerskap og at paven dermed måtte fratras det tyske. Regjeringen brukte finjuss for å begrunne sitt standpunkt: Den påpekte at den bayerske paven hadde fått sitt vaticanstatsborgerskap den 19. april uten å ha søkt om det selv, og at det dessuten bare var knyttet til det teoretisk midlertidige utøvelse av embedsfunksjoner.

Uenighet om moralspørsmål skader økumenikken

Forskjeller i den moralteologiske forkynnelser, særlig angående seksualitet, skader bestrebelsene for å bringe verdens kristne trossamfunn nærmere hverandre. Det fremgår av en felleserklæring fra en katolsk kardinal og den armensk-ortodokse kirkes overhode, katolikos Aram I av Kilikia. Kardinal Walter Kasper fra Vatikanets råd for Kristen enhet møtte Aram I på en økumenisk samling i Kirkenes Verdensråd i Genève i november.

Nei til prestevielse av homoseksuelle

Etter lengre tids spekulasjoner og lekkasjer ble Vatikanets dokument om homoseksuelle menn og prestevielse til slutt offentliggjort den 29. november. I den korte instruksjonen sier Pavestolens kongregasjon for katolsk utdanning i samforstand med Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen at menn med dypt rotfestede homoseksuelle tilbøyeligheter ikke må prestevies. Anvisningen gjelder altså ikke bare menn som selv praktiserer homoseksualitet eller støtter den såkalte «gay culture».

En norsk uoffisiell oversettelse av instruksjonen ligger på katolsk.no, og i faktaruten er noen sentrale avsnitt gjengitt. Offisielle tekster på flere verdensspråk ble lagt ut på vatican.va (VIS).

Dokumentet er blitt til etter åtte års forberedelser. Det skiller mellom «dypt rotfestede homoseksuelle tilbøyeligheter» og forbigående tendenser fra tenårenes modningsprosess. I de siste tilfeller kan diakoni finne sted hvis tilbøyelighetene er overvunnet.

Begrunnelsen for avvisningen er ikke ordrikt fremstilt. I et kort avsnitt om «Affektiv modenhet og åndelig faderskap» fremheves bl.a. Prestens ideelle likedannelse med Kristus som Kirkens brudgom, og at kandidaten må ha nådd affektiv modenhet. «Denne modenhet setter ham i stand til å pleie en korrekt relasjon til menn og kvinner, ved at den utvikler i ham en sann forståelse av åndelig faderskap overfor det kirkelige fellesskap han blir tiltrodd.»

I et intervju med Vatikanradioen forklarte prefekten for utdanningskongregasjonen, kardinal Zenon Grocholewski, hva som menes. «Vi er overbevist om at dypt rotfestede homoseksuelle tilbøyeligheter forhindrer korrekte relasjoner til menn og kvinner, og at dette får negative følger for Kirkens sjelesørggeriske arbeid. Men det finnes også forbigående tilbøyeligheter og tilfeller som ikke utgjør noe hinder. Det kan dreie seg om ungdommelig nysgjerrighet, eller særlige omstendigheter som at man har vært beruset eller har vært flere år i fengsel. I slike tilfeller beror eventuelle homoseksuelle handlinger ikke på noen rotfestet tilbøyelighet, men på omstendighetene. De hindrer ikke opptak til prestestudier eller befordring

Instruksjonen er undertegnet av den polske kuriekardinal Zenon Grocholewski

til ordinasjon, men må ha opphørt minst tre år før diakonielsen.»

Grocholewski avviste videre at prestevielsen av homoseksuelle skulle være ugyldige. Her er det heller ingen tilbakevirkende kraft. «Disse prestevielser er gyldige», sa han ifølge Vatikanradioens svenske program. «Vårt dokument handler om det som er passende. Praktiske hensyn, erfaring og grunner som bygger på Kirkens lære gjør at vi ikke anser det som passende å kalle disse personer til å bli prester på grunn av de problemer som kan oppstå, og erfaringen viser oss at de oppstår.»

Instruksjonen, som er godkjent av pave Benedikt XVI, minner også om den katolske lære om at rotfestede homoseksuelle tilbøyeligheter er objektivt feilrettede eller uordnede. Den fastholder at det er biskoper og ordenssuperiorer som fatter beslutningen om kandidatens egnethet, og byr at instruksjonens normer blir trofast etterlevd.

Memorandum fra 1985 gav lignende råd om homofile

For mer enn 20 år siden gav Vatikanet et lignende råd om homoseksuelles adgang til prestedtjenesten. I et kort og upublisert memorandum sendt til mange men ikke alle biskoper i USA ble det advart mot å beforordre til ordinasjon menn som var homoseksuelt aktive, hadde en «homoseksuell livsstil» eller oppviste tegn på «latent eller undertrykt homoseksualitet». Memoets eksistens har vært på det nærmeste ukjent helt til det ble nevnt i en fotnote i instruksjonen fra forrige måned. Også i 2002 kom et lignende råd, denne gang til én ikke nærmere identifisert biskop. Det ble offentliggjort i meldingsbladet til Sakramentskongregasjonen.

1985-brevet gikk også inn på når problemer blant heteroseksuelle tilsa at ordinasjon ikke burde finne sted, skriver det amerikanske katolske nyhetsbyrået CNS.

FAKTA

Kort utdrag fra instruksjonen om homoseksualitet og prestevisel

Fra Det annet Vatikanekonsil og til i dag har en rekke av Læreembedets dokumenter – og i særdeleshet Den Katolske Kirkes Katekisme – bekreftet Kirkens lære om homoseksualitet. Katekismen skjeller mellom homoseksuelle handlinger og homoseksuelle tilbøyeligheter.

Hva gjelder handlinger lærer den at disse i Den Hellige Skrift er fremstilt som alvorlige synder. Tradisjonen har vedvarende ansett dem som umoralske i seg selv og i strid med naturloven. De kan dermed ikke under noen omstendighet godkjennes.

Hva gjelder de dypt rotfestede homoseksuelle tilbøyeligheter som man møter hos et visst antall menn og kvinner, er også de objektivt feilrettet, og utgjør ofte en prøvelse, selv for disse menn og kvinner. Disse må tas i mot med respekt, medfølelse og fintfølelse. Alle utslag av urettferdig diskriminering mot dem skal unngås. Slike personer er kalt til å virkeliggjøre Guds vilje i sitt liv, og dersom de er kristne, til å forene de vanskeligheter de kan møte i livet på grunn av sin legning, med Herrens korsoffer.

I lys av denne lære anser denne kongregasjon, med tilslutning fra Kongregasjonen for Gudstjenesten og Sakramentsordningen, det som påkrevet å fremholde klart at Kirken, selv om den nærer dyp respekt overfor de personer det gjelder, ikke kan gi adgang til preste-seminaret og til de hellige ordinasjoner til slike som praktiserer homoseksualitet, eller oppviser dypt rotfestede homoseksuelle tilbøyeligheter, eller støtter den såkalte gay culture.

De nevnte personer er i en situasjon som alvorlig forhindrer dem i å bygge opp en korrekt relasjon til menn og kvinner. De negative følger som kan springe ut av ordinasjonen av personer med dypt rotfestede homoseksuelle tilbøyeligheter er på ingen måte å overse.

Hvis man imidlertid har å gjøre med homoseksuelle tilbøyeligheter som kun er uttrykk for et forbigående problem, som for eksempel en ikke fullført modningsfase, må slike tilbøyeligheter ha vært entydig overkommet minst tre år før diakonielsen.

Invester i ekteskapsforberedelsen!

Ekteskapskurs

våren 2006

Start: 2. februar kl. 17.00 i Mariagården, Akersveien 16, Oslo.

Pris: Kr. 1350,- pr. par.

Påmelding: familie@katolsk.no eller 23 21 95 45

Går dere med bryllupsplaner?

Da oppfordrer Familiesenteret dere til å snakke med sognepresten **så fort som mulig**. Vi ber også **alle dere som vet om** par som tenker på å gifte seg katolsk, om å oppmuntre paret til å kontakte prest eller oss på Familiesenteret i god tid før bryllupet skal stå. Oslo Katolske Bispedømme har nå fått et ekteskapsforberedende kurs på norsk som alle forlovede par skal gjennom før de blir viet.

Grundig forberedelse er en viktig investering

Hvordan kan et par finne frem til en vi-holdning, et vennskap som bærer livet ut? Veien inn i ekteskapet krever mer enn en forelskelse og en "stemmer-vår-kjemi-fase". Et aktivt og hardt forarbeide er nødvendig, der mann og kvinne kjenner på Guds kall til dem, setter seg inn i Kirkens sakramentsforståelse, arbeider med å forme en felles fremtid med et tilbakeblikk på den enkeltes forhistorie, og oppdager skjønnheten og visdommen i oppgaven som Livets Forvaltere.

Å erkjenne risiko, å ha tenkt gjennom strategier for å hanskes med barn, arbeid og bolig, helsesituasjon og økonomi er et godt forsprang på livets uforutsigbarhet. Men også det å se hele ekteskapet som en ordning villet av Gud, som en invitasjon til

å delta i menneskeslektens mangfoldiggjøring, og ikke som et tilfældighetenes spill, gir god ballast før man sammen legger ut på det store eventyret.

Den katolske Kirke har noe å fortelle dere...

Kirken har noe å si dere om kjærlighet, som verken samboerskap eller praktiske bryllupsforberedelser forteller dere noe om. I ekteskapets sakrament er dere to ikke lenger alene om å mestre livet, men dere får selve Kjærlighetens Gud som medspiller og ledsager. Vi vil gjerne at dere som er villige til å investere sparepenger og krefter på leilighet og oppussing, kjole og gjestebud også ser betydningen av å investere tid i parforholdet og i relasjonen mellom dere og Gud. Dere skal være et kjærlighetsfelleskap. Derfor vil vi at dere bruker tid på å bli kjent med Ham, samtidig som dere blir enda bedre kjent med hverandre.

Invester tre til seks måneder til å gå i dybden i deres relasjon. Gi rom for Gud til å vise dere hvilken usigelig vakker livsoppgave Han kaller dere til.

Familiesenteret
Oslo Katolske Bispedømme

Meld dere på idag!

– Kirkens nettverk for utvikling og menneskeverd

Caritas er et nettverk av 162 selvstendige katolske bistandsorganisasjoner som arbeider med nødhjelp og utvikling i mer enn 200 land og landområder. Hjelpen gis der det er nødvendig, uavhengig av tro, rase, kjønn og etnisk tilhørighet.

Bønder deler kunnskap. Foto: Caritas.

DE FATTIGE OG UNDERTRYKTE skal ikke bare være gjenstand for vår medlidenhet, vi må også innse at de kjemper en rettferdig kamp mot fornedrende og uanstendige leve- og arbeidsforhold. Grunnlaget for virksomheten er Kirkens sosiallære, som fremhever menneskets verdighet. Man ønsker å kjempe for at Guds kjærlighet skal nå *alle* mennesker.

Caritas Internationalis i Roma er det sentrale samarbeidsorgan for nettverket, og Caritas Norge er også med i det regionale Caritas Europa. Deres oppgaver er å diskutere felles problemer og samordne bistanden best mulig. De har små, effektive administrasjoner på under 15 ansatte hver. Svært mye samarbeid går også mellom ulike nasjonale Caritas-organisasjoner, som for eksempel mellom Caritas Norge og Caritas Uganda eller Caritas Zambia eller Caritas Honduras. Det som gjør Caritas enestående i verdenssammenheng, er at den eies av og samarbeider med en kirke som vedvarende er til stede – både før, under og etter kriser. Siden organisasjonen har kontakt med lokale menigheter og kirkelige strukturer i den verdensomspennende katolske kirke, har man å gjøre med lokalkjente folk som både forstår språk og skikker, og vet hvem som mest trenger hjelp, uten lange byråkratiske utredninger fra folk utenfra. Lokal forankring er en av de aller viktigste forutsetningene for å

”Det som gjør Caritas enestående i verdenssammenheng, er at den eies av og samarbeider med en kirke som vedvarende er til stede – både før, under og etter kriser.”

lykkes med prosjektene utfra mottagernes, særlig de fattigstes, behov. Men selv om Caritas kan dra fordel av å tilhøre en verdenskirke, hindrer selvfølgelig ikke dette at man utfra behovene i de enkelte situasjoner samarbeider med andre organisasjoner, også med annet livssynsgrunnlag. Det ytes stor innsats i nødsituasjoner – etter jordskjelv, orkaner o.l. – men man ønsker særlig å gå inn i langsiktige prosjekter, som kan føre til at samfunn utvikler seg i en bedre retning når det gjelder folks levekår og enkeltmenneskets verdighet på lang sikt.

Vi skal streife noen av de områdene Caritas-nettverket arbeider med.

TALSMANNS-, FREDS- OG PÅVIRKNINGSARBEIDE

Talsmanns-, freds- og påvirkningsarbeide er viktige oppgaver for en av verdens største bistandsorganisasjoner. Det er ofte avgjørende for mennesker i en vanskelig stilling at verden utenfor blir kjent med deres situasjon slik at det kan reises en internasjonal opinion omkring saken. For eksempel arbeider Caritas aktivt

for å gjøre verden kjent med at vestlige lands subsidier ødelegger for bomullsproduserende fattige land i Sentral-Afrika, der dyrkning av denne planten gir levebrød til ti millioner mennesker. Det er også viktig at interne konflikter rundt om i verden blir kjent for utenverdenen. Et konkret eksempel på dette, som Caritas Norge arbeider med, er krigen i Nord-Uganda, der barn og ungdom bortføres for å bli barnesoldater eller prostituerte. For å kunne tale de fattiges sak er det viktig å være til stede der saker diskuteres og beslutninger tas. Caritas-nettverket mener talsmanns-, freds- og påvirkningsarbeidet er så viktig at man har ansatt en egen delegat ved FN i New York, og organisasjonen har i dag en tydelig stemme i den internasjonale debatt.

OMSORG FOR VÅR JORD

Caritas involverer seg i ivaretagelsen av jorden og dens ressurser. Å ta vare på miljøet og planlegge slik at vi ikke ødelegger for fremtidige generasjoner, er viktig også i det praktiske arbeidet ute i felten. I for eksempel et brønnboringsprosjekt er det avgjørende at lokalbefolkningen

”Grunnlaget for virksomheten er Kirkens sosiallære, som fremhever menneskets verdighet.”

får opplæring i miljøbevissthet så vannressursene ikke overforbrukes eller forurennes.

PARTNERSKAPSIDEEN

Mange har sikkert hørt tale om «partnerskap» i forbindelse med Caritas' virksomhet uten helt å vite hva det innebærer. Kort fortalt betyr det at partene i prosjektene er samarbeidspartnere – det er ikke en rik giver utenfra som gir til en fattig mottager. Foruten at dette har med gjensidig respekt mellom prosjektdeltagerne å gjøre, er det også et særdeles viktig prinsipp for at prosjektene skal lykkes: I et slikt samarbeide får også sør-partneren ansvar og interesse for at prosjektet tas vare på etter at den fremmede har reist hjem. Ta igjen et vannbøringsprosjekt som eksempel: Hvis sør-partneren ikke har et ansvarlig eierforhold til det, vil det svært lett forfalle om pumpen går i stykker. En ansvarlig samarbeidspartner ønsker imidlertid at prosjektet skal fungere videre, og vil at noen skal kunne ta seg av vedlikehold og reparasjon. Caritas Norges forrige generalsekretær, Bernt Gulbrandsen, har gjort en stor innsats for å utarbeide retnings-

linjer for partnerskapsmodellen, som hele det internasjonale nettverket i dag nyter godt av.

KJØNNSRELASJONER

I de fleste land der Caritas arbeider, er det faktisk kvinnene som har ansvar for det meste av familiens økonomi og omsorg for barna, samtidig med at de er underprivilegerte og har vanskelig for å hevde sine rettigheter. Hele nettverket arbeider aktivt for å bedre kvinnes stilling, og her står man overfor en stor oppgave når det gjelder tradisjonelle holdninger både i mange lokalkirker og i samfunnene. Men oppgaven er ikke bare å støtte kvinnes kamp, den består også i å endre mannens rolle slik at man kan få til et bedre samspill mellom kjønnene.

HIV/AIDS

Rundt 37,8 millioner mennesker lider av hiv/aids. Bare i Afrika vokser det i dag opp 12 millioner barn som har mistet begge foreldre pga. denne sykdommen, og antallet er stigende. Det finnes ikke effektive medisiner tilgjengelig, og man står overfor et formidabelt informasjonsarbeide, bl.a. når det gjelder overtro. Men det

Kamp mot fattigdom. Foto: Caritas.

gjelder bl.a. også å skape nye holdninger f.eks. når det gjelder menns trofasthet innenfor ekteskapet: 70–80 prosent smittede kvinner får sykdommen overført fra sine ektemenn. Siden 2004 samarbeider UNAIDS og Caritas i kampen mot hiv/aids. 20–40 prosent av verdens omsorgsinstitusjoner for aids-pasienter drives av Den katolske kirke, mange av disse er Caritas-prosjekter.

MENNESKEHANDEL

Menneskehandel er i dag et globalt problem, som krever globale strategier. Caritas-nettverket deltok tidligere i år i World Social Forum, og har holdt seminarer om kampen mot menneskehandel. Caritas Europa sammen med andre kristne organisasjoner planlegger konkrete tiltak mot slik handel. I fjor fikk Caritas Norge én million kroner fra norsk utenriksdepartement for å bekjempe menneskehandel i Bosnia-Hercegovina.

Vi vil avslutte denne oversikten med å vise til et konkret eksempel på at bistand nytter: I Øst-Timor vil nå Caritas Norge avslutte tuberkuloseprogrammet som har pågått gjennom en årrekke. Staten ser seg nå i stand til å overta og har sammen med Caritas sørget for å lære opp folk slik at alt ligger til rette for at dette viktige arbeidet vil fortsette også i fremtiden.

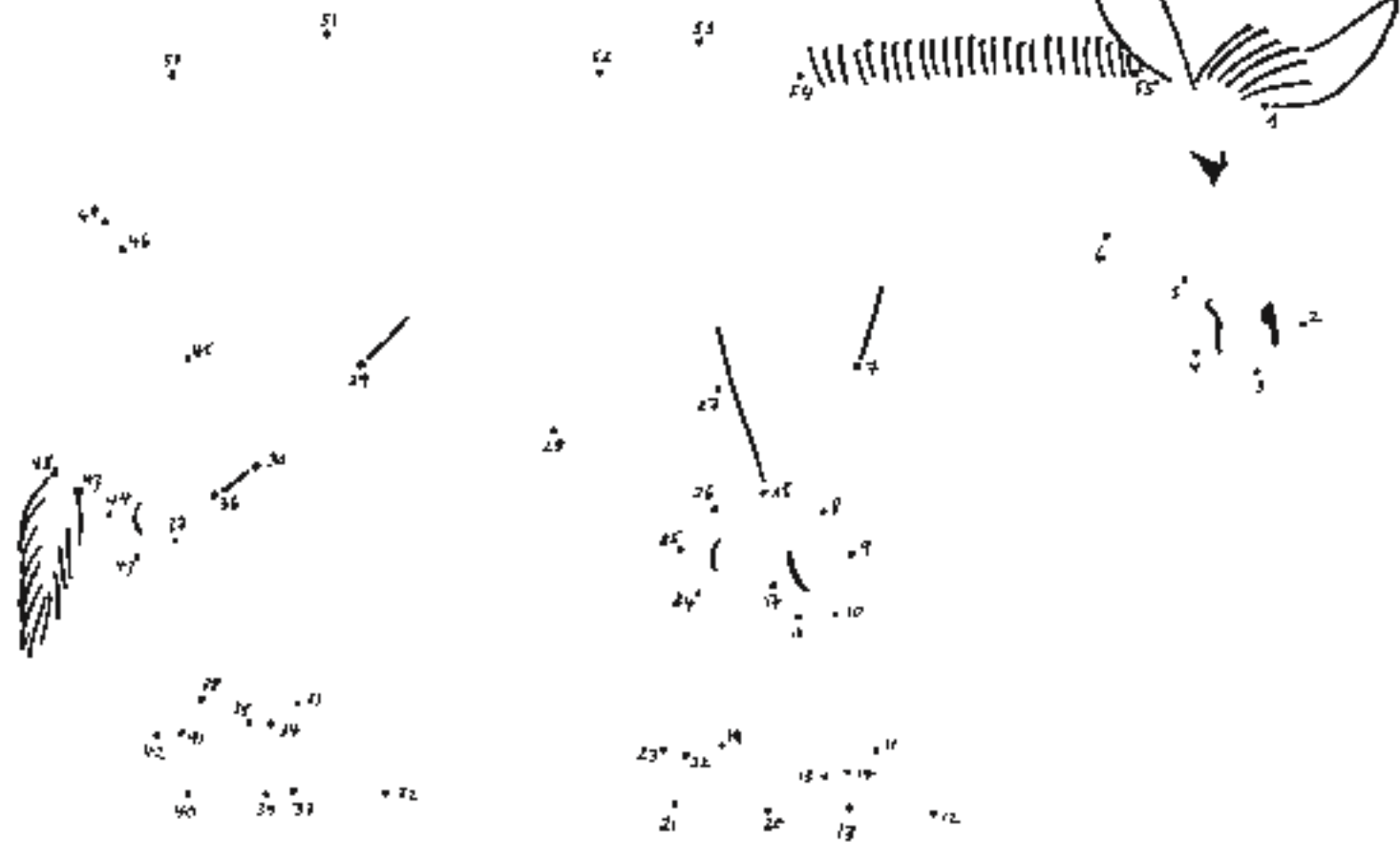
Stein-Morten Omre
Styremedlem i Caritas
Norge

Filippa og Gloria, Taulabe. Foto: Caritas.

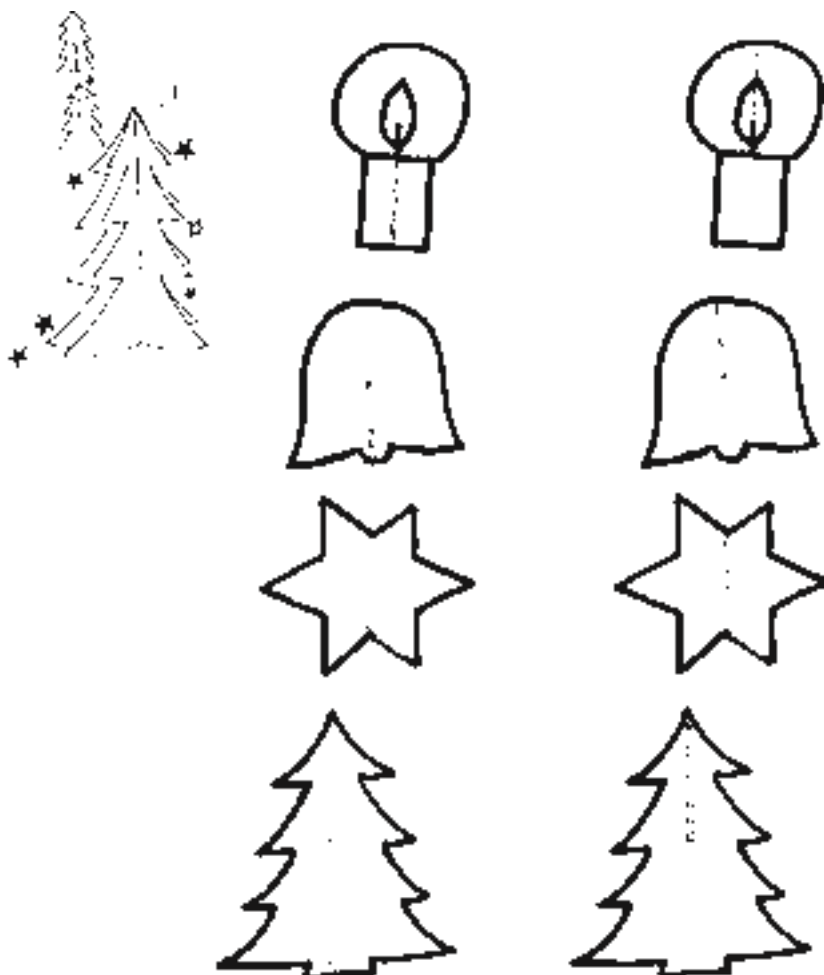

Trekk linjen fra prikk til prikk, fra 1 til 55.
Hva ble det? Hva har det med julen å gjøre? Fortell det til noen du kjenner.

Vil du lage julepynt?

Klipp ut figurene (evt. etter å ha kopiert dem), **NB!** To av hver! Farvelegg dem på begge sider. Klipp et snitt halvveis gjennom hver av dem, et ovenfra i den ene og et nedenfra i den andre, slik det er vist på tegningen. Skyv de to delene inn i hverandre. Dermed vil juletreet, klokken, stjernen og lyset kunne stå på et bord. De står enda stødigere med tykkere papir. Du kan også henge dem opp.

God jul!

Inkarnasjon og katekese

Og Ordet blev kjød og tok bolig iblandt oss (Joh.1, 14).

JULEN ER INKARNASJONENS FEST

Vi begrensede mennesker, som til all tid har forsøkt å fatte Gud, som er ubegrenset, får motta Gud og lære ham å kjenne ikledd vår begrensning. For *han tok på seg en tjeners skikkelse og ble mennesker lik*, som det heter i Filipperbrevet.

Med Kristi fødsel fødes også Kirkens katekese. Katekese kommer av ordet ekko. Gud taler sitt Ord inn i verden når han sender sin Sønn, og katekesen er et ekko av dette. Ordet skal gjenlyde gjennom alle tider. En gjenlyd av Guds tale, med det samme mål: å vende menneskenes hjerter til Gud.

Inkarnasjonen står også som modell for katekesen, dens pedagogiske forbilde om man vil. I inkarnasjonen kommer Gud ned til menneskene og formidler seg selv på vårt nivå. Han forklarer hva Guds rike består i med bilder kjent fra menneskenes livsverden for sette menneskene på sporet av dette riket. Kateketen har den samme oppgaven. Uansett hvor flott det stoffet vi formidler er, har vi som kateketer ikke fullført vårt arbeide før dette stoffet har nådd helt frem til våre elevers livsverden, slik at de kan begripe og ikke minst gripe det. Katekesen skal inkarnere Guds rikes hemmeligheter i hver enkelt elevs liv, det er kateketens oppgave. Det kan gjøres på forskjellige måter. Vi kan tre inn i elevenes livsverden og bruke de erfaringer og problemstillinger som finnes der som inngangsporter for Guds rike, eller vi kan bruke egne og andres erfaringer som vi vet vil nå frem. Vi kan også bruke bilder eller eksempelfortellinger, slik vi både finner det i Det gamle testamente og i Jesu forkynnelse. Her

setter bare fantasien grenser. Hovedsaken er at denne første bevegelsen i katekesen går ovenfra og ned, dvs. at Guds mysterium skal ikles menneskelig skikkelse.

Men katekesen stopper ikke der, like lite som Guds plan for verden stopper ved inkarnasjonen. Det er også en bevegelse oppover, den går gjennom påskemysteriet til himmelferden. Katekesen skal også følge denne veien, vi skal føre elevene våre over i Guds rikes virkelighet, vi må introdusere dets språk, dets logikk og dets lover, og vi må hjelpe våre elever i å følge Kristus i sine liv. Når Gud har gjort seg lik oss, skal vi gjøres lik ham, *Gud er blitt menneske for at vi skal bli gud*, for å si det med St. Athanasius. Slik skal katekesen også bidra til at vi arbeider for å bli lik ham som har blitt lik oss.

Med ønske om en velsignet jul

Torvild Oftestad
Det kateketiske senter

**St.
OLAV**
BOKHANDEL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbutikk: stolavbok.no

*Vi ønsker
alle lesere
av Broen en
gledelig jul
og et riktig godt
nytt (bok-) år!*

ÅPNINGSTIDER:

Hverd.: 10-18
Lørd.: 10-15 (10/12.: 10-18)
Julaften: 10-13
Romjulen: 11-16
Nyttårsaften: Stengt

OBS! 2. og 3. januar
stengt p.g.a. varetelling

PASTORALRÅDET for Oslo Katolske Bispedømme har på sitt møte på Mariaholm den 30. oktober 2005 valgt nytt lederskap og nytt arbeidsutvalg for perioden 2005-2007.

Maria Fongen er ny leder av Oslo Katolske Bispedømmes pastoralråd.

Til ny leder ble valgt **Maria Fongen** (Askim). **Chris Nyborg** fra Son i Vestby (bispedømmeansatt, tribunalet) ble gjenvalgt og blir sittende som nestleder.

Som preste-lig medlem av arbeidsutvalget ble f. **Claes Tande** valgt. **P. Nikolas Goryczka OFM** blir hans personlige vararepresentant.

Til øvrige medlemmer av Pastoralrådets arbeidsutvalg ble disse valgt: **Heidi Øyma** (Norges Unge Katolikker), **Henri Maatje** (Fredrikstad), **sr. Anne-Bente Hadland OP** (ordensfolk) og **Inger Müller** (Larvik). **Kari Berle** (Stavanger) og **Marit Bruce** (NKKF) ble 1. og 2. vararepresentant.

DEN 24. NOVEMBER ankom en ny diakon St. Paul menighet i Bergen, nemlig augustinerkorherren **Lukas Stefan Lorf-Wollesen**. Dom Lukas har bosatt seg sammen med sine medbrødre i Parkveien 32.

Dom Lukas

Dom Lukas ble født 7. september 1968 i Hamburg, Tyskland. Av studier har han "Bachelor of Divinity" fra Heythrop College i London og "Masters of Biblical Studies" fra Kings' College,

også London. Han trådte inn hos augustinerkorherrene i Klosterneuburg i år 2000 og avla sine evige løfter 28. august 2004. Den 15. oktober 2005 ble han diakonviet av biskop Gerhard Schwenzer i Østerrike. Den 22. april 2006 blir Dom Lukas presteviet i Klosterneuburg, av biskop Bernt Eidsvig. Planen er at han da skal

komme tilbake til Bergen for å tjene som prest i St. Paul menighet.

ST. LAURENTIUS MENIGHET i Drammen gjennomførte i september valg til menighetsråd. Det nye menighetsrådet konstituerte seg den 11. oktober og fikk følgende sammensetning: **Kjell Ivar Maudal** (formann), **Carl Erik Thielemann** (viseformann), **Teresa Treffén** (sekretær), **Mau Van L**, **Khiem Nguyen**, **Jovita H. Anchuelo** (medlemmer, **Helga Ingvaldsen** (1. vara) og **Juana A. Rye** (2. vara). Thielemann representerer menigheten i Pastoralrådet.

ST. ANSGAR MENIGHET i Kristiansand valgte den 3. og 4. september nytt menighetsråd. Nåværende menighetsråd består av følgende personer: **Tove A. Hagen** (leder), **Jocelyn Augland**, **Margaret Aanonsen** og **Tang van Vu**. Vararepresentanter er **Tone Egede-Nissen**, **Lidia Urban** og **Julio Tare**. Som representant i pastoralrådet sitter **Margaret Aanonsen**, med **Grete Kaspersen** som vara.

DOMINIKANERPATER AAGE HAUKEN

Aage Hauken

ved St. Olavs senter på Voss er tildelt statens kunstnerstipend. Dette er en høythengende påskjønnning som stipendiatene får beholde til oppnådd pensjonsalder. Haukens kreative virksomhet spenner over et vidt felt. Han er både teolog, forfatter, organist og komponist. I tillegg til paterens skjønnlitterære og faglitterære forfatterskap

har han utgitt fire kriminalromaner. Hauken er i gang med flere nye kunstneriske prosjekter, både litterære og musikalske.

Fra St. Paul menighetsblad, november 2005

Augustinerkorherrene i Bergen

inviterer til en kallsweekend
3. - 5. mars 2006

for å bli kjent med ordensliv og
prestetjeneste

i Norge og Østerrike

Retretten ledes av
biskop Bernt Eidsvig

Påmelding innen
22. februar 2006 til
Dom Elias Carr
Parkveien 32, 5007 Bergen
tlf.: 55308023 eller e-mail:
elias.carr@katolsk.no

Valfart

Jeg ønsker å komme i kontakt med deg om du er syk og søker helbredelse eller styrke til å leve med sykdommen gjennom et besøk i Lourdes eller andre valfartssteder. Jeg er dokumentarfilmstudent, og ønsker å gjøre et intervju, evt. følge deg på ferden m. kamera.

Ring eller mail
Karen B. Sveen på: 99790621
kar1sin@gmail.com

Pavens bønneintensjoner

05/06

Desember

At en stadig dypere forståelse for mannens og kvinnens verdighet ifølge Guds plan må spre seg i verden.

At søken etter Gud og tørst etter sannheten må føre alle jordens mennesker til møte med Herren.

Januar

At anstrengelsene for å bringe fullt fellesskap mellom de kristne må fremme forsoning og fred blant alle verdens folk.

At de kristne må ta imot innvandrere med respekt og barmhjertighet og gjenkjenne Guds bilde i hver enkelt av dem.

Klosterhelg på Tautra

– februar 2006

Klosterruinene på Tautra.

Stillhet og bønn, samtale og fellesskap. Messe og syv tidebønner daglig. Tidlig opp og tidlig til sengs. Lectio Divina og manuelt arbeid. Bli bedre kjent med Jesus, bedre kjent med deg selv og bedre kjent med andre.

Hvis du er ugift kvinne i alderen 18-35 år, lurer på hva Gud vil med livet ditt, og blir fascinert av disse få linjer, inviterer vi deg til å dele nonnens liv første helg i februar. Hvis det melder seg flere enn vi har plass til, arrangerer vi en helg til. Hensikten er å gi deg en ørliten smak av vårt liv i Tautra Mariakloster, og hjelpe deg til å søke Guds vilje i ditt liv, uansett hva Gud kaller deg til.

Tidspunkt: Fredag 3. til søndag 5. februar.

Sted: Tautra Mariakloster, Tautra – klosterøya i Trondheimsfjorden, 1 ½ time fra Trondheim.

Pris: Du betaler reisen selv, men er klosterets gjest under oppholdet.

Påmelding: Innen 15. januar til Tautra Mariakloster v/ sr. Hanne-Maria OCSO, 7633 Frosta
e-post: infocist@tautra.no

Skriv noen linjer om deg selv og hvorfor du gjerne vil komme. Husk returadresse, telefonnummer og e-post hvis du har. Skriv og spør hvis du lurer på noe, eller ring, tlf. 74 80 85 51 kl. 10-12 eller 14.30 – 16.30.

Dominikanerne

Program for våren 2006

St. Dominikus Kloster: Innføring i Katolsk Tro og Liv II

starter mandag 16. januar 2006
kl. 19:30 - 21:00.

Påmelding unødvendig.

Ingen kursavgift

Første gang:

”Kildene til kristen etikk”
v/ pater Arnfinn Haram o.p.

St. Dominikus Teologiske Seminar:

Introduksjon til kirkefedrene

starter lørdag 21. januar 2006
kl. 11:15 - 13:00.

Informasjon og påmelding til
klosterets resepsjon

tlf. 22 43 07 71

kl. 10:00 - 13:00 (ma.-fre.) eller
arnfinn.haram@katolsk.no.

St. Dominikus Kloster
Neuberggt. 15, Majorstua, Oslo
stdominikus.katolsk.no

Til **PARIS** og **NORMANDIE** i fotefarene til Edith Piaf og lille Therese av Lisieux **Tidspunkt: 23.–29. mars 2006.** Utreise Oslo/Stavanger.

Prisen inkluderer flyreise tur-retur, opphold to netter i Paris og fire netter i Caen, lunsj el. middag alle dager og transport. Dominikanersøster Ragnhild Marie Bjelland (op) og Karin Ellefsen er med som fortellende følge.

Pris: 12.600

Påmeldingsfrist: 15. januar

**For mer informasjon
kontakt:**

TIRAMISU
reiser med smak
4233 Erfjord tlf: 92455622
www.tiramisu.no

Bli med på ei litterær vandring i **ROMA**

Kva er det med Roma som frigjer så mykje kreativ kraft? Også nordiske forfattarar og biletkunstnarar har søkt sørover og latt seg inspirere av den evige staden med utallege kunstskattar og historiske minnesmerke.

Tidspunkt: 25. febr. – 3. mars 2006

Pris: kr. 10.900. . Påmeldingsfrist: 15. desember

Tiramisu er medlem av Reisesgarantifondet.

Charles de Foucauld saligkåret

Møtet med islam i Afrika førte til at den unge franske offiseren Charles de Foucauld (1858-1916) gjennomgikk en religiøs omvendelse og vendte tilbake barndommens kristne tro.

«Islam forårsaket en omveltning i mitt liv», sier han om det som skjedde, «å se denne troen, disse menneskene som lever konstant i Guds nærvær, fikk meg til å ane noe som var større og sannere enn det verden er opptatt med.»

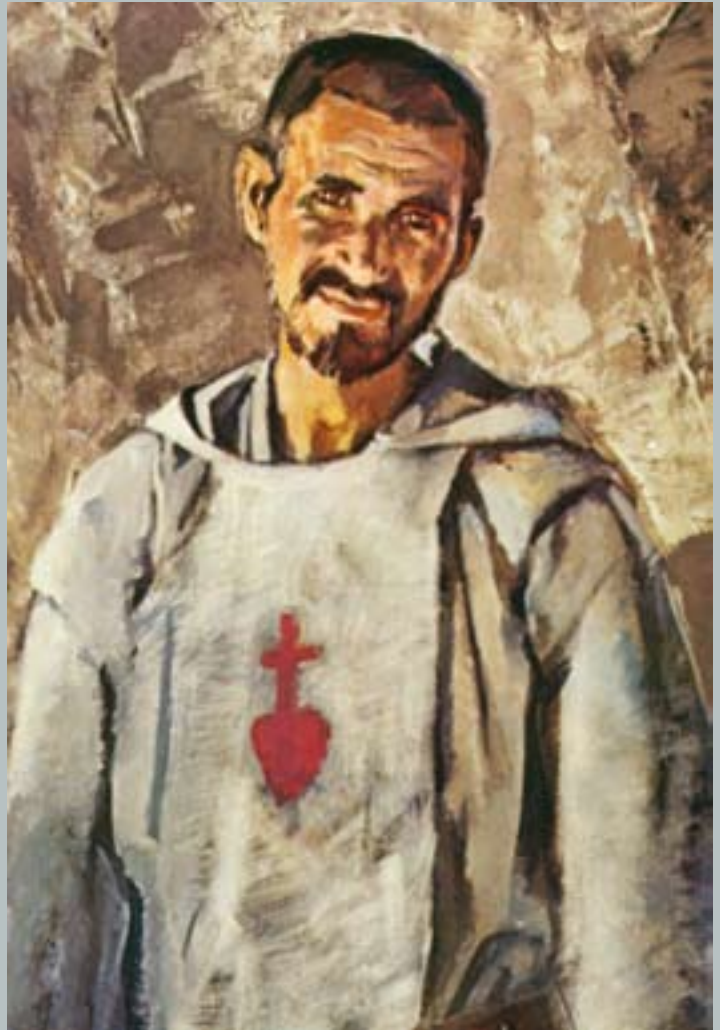
Som offiser var han blitt kjent både med Nord-Afrika og Midt-Østen. Vekselten han gjennomgikk og kallet han mottok skulle føre ham via trappister i Frankrike og prestevielse i 1901, til Jesu hjemby Nasaret og til syvende og sist til eneboertilværelse blant tuareger i Sahara. Nettopp Jesu eget liv i Nasaret før hans offentlige fremtreden ble viktig i bror Charles liv. Jesu skjulte liv i Nasaret var modellen for bror Charles eget liv som eneboer i Saharas ørken, hvor han bodde blant tuareger og hvor han ble myrdet i 1916.

Biskop Claude Rault av Laghouat-Ghardaia (Algerie) beskrev bror Charles som en «åndelig nomade» i sin preken dagen etter saligkåringen. «Den Jesus som bror Charles møtte, kontemplerte og søkte i de lange meditasjonene i Nasaret, finner han igjen på en mye mer konkret og langt mindre romantisk måte i Beni Abbès og Hoggar, blant de utstøtte... Han møter Ham i dem som verken deler hans religiøse univers eller hans kultur. Han som glødet for Evangeliet, må tie om det, bare for å oppdage at det er gjennom hele sitt liv han skal vitne om det. Det er uten tvil den vakreste arv han har etterlatt oss. Han må nøye seg med å snakke med den høyt elskede i Eukaristien – i feiringen av den og i tilbedelsen – og gjennom Evangeliet som han ustan-

selig meditererte over...»

Nettopp Jesu skjulte liv i Nasaret, eukaristiens og den eukaristiske tilbedelses sentrale plass, og misjonens prioritet er betegnende for alle dem som lever sitt kristenliv inspirert av Charles de Foucauld. "Han levde i fattigdom, kontemplasjon og ydmykhet, i broderlig vitnesbyrd om Guds kjærlighet blant kristne, jøder og muslimer", sa kardinal José Saraiva Martin, ved saligkåringen den 13. november. Saligkåringen samlet et stort antall mennesker fra hele verden. Charles de Foucauld døde alene i ørkenen, men i Frankrike var det allerede en liten gruppe kvinner og menn som ønsket å leve sitt kristenliv etter hans inspirasjon. I dag finnes det 15.000 medlemmer i 19 ulike grener av legfolk, prester og ordensfolk som søker å leve Evangeliet i den salige bror Charles ånd, våre egne Jesu små søstre iberegnet. Tilstede i Peterskirken var også seks tuareger – fra den stammen som bror Charles levde blant i Sahara og som også hans drapsmann kom fra.

Helt i bror Charles ånd, mente lsr. Agnes fra Oslo, som deltok ved seremoniene i Roma. I bror Charles ånd var også en rekke andre vitnesbyrd. For eksempel den unge piken Raina som

får i oppdrag å ta imot og vise rundt pilegrimer i Charles de Foucaulds tilholdssted i ørkenen, og som gjennom møtet med pilegrimene ble drevet av et ønske om å vite mer om hvilken hemmelighet som bar bror Charles, og hun ble selv kristen. Eller Giovanni Pulicis beretning om hvordan hans kone ble helbredet på den salige bror Charles forbønn. Jeanne ble uforklarlig helbredet, men først 16 år senere, i år 2000, blir helbredelsen rapportert idet Pulici treffer en gruppe småsøstre i Roma og spør dem hvordan det går med saligkåringprosessen. De sier det mangler et mirakel. Det avgjørende mirakelet skulle bli dette. I 2004 blir helbredelsen godkjent. Og i 2005 ble han altså saligkåret.